

Kestävävaihtoehto

KestävänmatkailunyrityksiäKohSamuisaarella

TuukkaSalo

Opinnäytetyö
Maaliskuu2011
Matkailunkoulutusohjelma
Tampereenammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu

Matkailunkoulutusohjelma

SALO, TUUKKA:

Kestävävaihtoehto. Kestävän matkailun yritykset Koh Samuinsaarella.

Opinnäytetyö 44s., liitteet 11s.

Maaliskuu 2011

Tämän opinnäytetyön aiheena on Thaimaassa sijaitseva Koh Samuinsaari ja saarella olevat kestävän matkailun palvelut. Työssä tarkastellaan Koh Samuilla harjoitettavia kestävän matkailun pohjalla toimivia yrityksiä, eri tyyppisten matkailupalvelujen sarjalta. Tarkoituksena on selvittää muutaman yrityksen kestävän matkailun periaatteiden kautta Koh Samuinsaarentarjontajätulevaisuuskestävän turismikohteena.

Tutkimustyö tehtiin kvalitatiivisen havainnointitutkimuksena. Työssä tutkitaan kolmen eri yrityksen käyttämiä toimintatapoja, materiaaleja ja käyttäytymistä. Tutkimus aineistoa kerättiin haastattelemalla, havainnoimalla ja tutustumalla yrityksiin joko esittelykierroksilla tai yrityksen järjestämällä retkellä. Aineistokerätyksenä jaheinäkuussa 2010.

Työn teoreettisessa osuudessa käytetään elinkaari teoriaa, jonka avulla voidaan tarkastella palvelun eri vaiheissa tapahtuvaakulutustajatoimintaa. Syventävänä teoriana käytetään muokattua MET-matriisia.

Kolme tutkimuksessa ollutta yritystä, olivat erilaisissa tilanteissa tutkimusta tehtäessä. Yrityksinä oli hotelli, ravintola ja ohjelmalveluyritys. Näistä jokaisella on omat haasteensa, mutta samalla samavastuusaaren ympäristölle ja ihmisille.

Kestävän matkailun periaatteet toteutuvat pääpiirteittäin tutkimuksessa mukana oleissa yrityksissä hyvin. Thaimaa kehitysmaana on haastava ympäristö toteuttaa ja kehittää kestävää matkailua. Pikku asioiden huomioiminen jää vähälle varsinkin pienemmissä yrityksissä, koska tekniikka saattaa olla kallista ja yhteiskunnassa ei ole sellaisia laitoksia, jotta energia saataisiin hyödynnettyä.

Asiasanat: kestävä matkailu, elinkaari teoria, hotelli, ravintola, ohjelmalvelu, Thaimaa, Koh Samu

ABSTRACT

Tampere University of Applied Sciences
Degree Program of Tourism

SALO, TUUKKA:

Sustainable alternative. Sustainable tourism business in the island of Koh Samui

Bachelor's thesis 44 pages, attachment 11 pages.

March 2011

The purpose of this Bachelor's thesis is to study the different areas of the field of tourism services, on the principles of sustainable tourism. The goal is to determine their level of sustainability and from the island of Koh Samui, situated in Thailand and island's sustainable tourism services. The focus is to examine businesses, of the island of Koh Samui, which do follow the principles of sustainable tourism. The goal is to research a few businesses and determine their level of sustainability and from the island of Koh Samui as a sustainable tourism destination.

The thesis was written as a qualitative study. Procedures, materials and behaviors of three different businesses participating to this study were re-examined. The study material was collected by interviewing, observing and getting to know these businesses by going on a tour on the premises or taking in part an arranged trip. A full report from all different businesses are included in the thesis. Study material was collected during June and July 2010.

Life cycle theory is used in the theoretical part to examine consumption and actions in different parts of its life cycle. MET-matrix is used in a support theory.

Three businesses that took part to this study were hotel, restaurant and a tour operator. Each one of its own challenges in sustainable tourism, but the same responsibility towards the community and nature of Koh Samui.

The principles of sustainable tourism are well followed in the businesses taken part to this study. Thailand as a developing country is a challenging environment to carry out and develop sustainable tourism. Small things are often overlooked, especially in smaller businesses, because techniques to use are expensive and society does not have the adequate facilities, in order to exploit all the waste.

Keywords: sustainable tourism, life cycle theory, Koh Samui

hotel, restaurant, tour operator, Thailand,

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	5
1.1 Tutkimuksen kohde	5
1.2 Käsitteet ja teoria	6
1.3 Tutkimuskysymykset	8
1.4 Aineistojamenetelmät	9
1.5 Tutkimuksen kulku	9
2. YLEISTÄ	10
2.1 Koh Samui	10
2.2.1 Kestävä matkailu	15
2.2.2 Kestävän matkailun taustaa	16
2.2.3 Kestävän matkailun historia	17
2.2.4 Kestävän matkailun näkymät	17
2.2.5 Tutkimus ja kestävä matkailu	18
2.3 Thaimaajakestävä matkailu	20
2.4 Koh Samui ja kestävä matkailu	22
3. KOHSAMUIN KESTÄVÄN MATKAILUN PALVELUT	23
3.1 Yritysten valinta	23
3.2 Yritysten esittely	24
3.2 Tuotteiden valmistus	25
3.2.1 Materiaalit ja raaka-aineet	26
3.2.2 Energian kulutus ja työtavat	28
3.2.3 Päästöjen jälkiseuraukset	28
3.2.4 Sosiaaliset vaikutukset	29
3.2 Ylläpito ja käyttö	30
3.3.1 Materiaalit ja raaka-aineet	31

3.3.2	Energiankulutusjatyötavat.....	32
3.3.3	Päästötjälkiseuraamukset	33
3.3.4	Sosiaalisetvaikutukset	33
3.4	Tuotteenjälkikäyttö	34
3.4.1	Materiaalitjaraaka-aineet.....	35
3.4.2	Energiankulutus	36
3.4.3	Päästötjälkiseuraamukset	36
3.4.4	Sosiaalisetvaikutukset	36
4.	YHTEENVETO	38
4.1	SixSensesHideawayKohSamui-hotelli	38
4.2	ArtCafé.....	38
4.3	TKTour.....	39
4.4	KohSamuintulevaisuuskestävänämatkailukohteena	40
5.	LOPUKSI.....	41
5.1	Tutkimustyöarviointi	41
5.2	Tulevattutkimukset	42
	LÄHTEET	43
	LIITTEET	45

1. JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen kohde

Tutkimukseni kohde on Koh Samuin saari ja sen jo olemassa olevat ekologiset matkailulliset palvelut ja niiden mahdollinen kehittäminen. Koh Samui on yksi Thaimaan suurimmista saarista ja sijaitsee Siamin lähdellä, Surathanin maakunassa. Matkailua Koh Samuin saarelle on tehty jo noin 70-luvulta asti. (Lehtipuu, 2007, 12)

Valitsin aiheen, koska Thaimaa ja Koh Samui ovat tulleet minulle erittäin tutuiksi muutamien viime vuosien aikana. Vierailin saarella ensimmäisen kerran vuonna 2005 muutaman viikon matkalla. Edellinen matkani oli vuonna 2009 ja kesti 3,5 kuukautta. Yhteensä Thaimaassa olen käynyt neljä kertaa. Olen myös ollut tekemässä työharjoittelua Koh Samuilla ja sitä kautta on tullut tuntuma saareen josta ei pelkäästään olerantojajapalmuja, hotelleja ja ravintoloita taitaksikuskejaja tarjoilijoita.

Tutkimukseni koskee yhtä suurimmista matkailualan trendeistä, kestävä matkailua. Olen kiinnostunut aiheesta ja odotan mielenkiinnolla mihin matkailu kehittyi, tämän aiheen saralla. Viime vuosina on tullut paljon esiin ristiriitoja ilmaston-muutoksesta, mutta paikallinen kuluminen varsinkin matkailussa on varmasti kiistämätöntä. Thaimaajasen lähialueet ovat olleet jousemman vuoden yksiä suosituimmista matkailukohteista maailmalla. Matkailun lisääntyessä ympäristön rasitus saattaa kasvaa jopa siinä määrässä, että se voi olla tuhoista monelle eriosalle.

Toivoisinkin että tutkimuksestani olisi apua tulevaisuudessa niin Koh Samuin kuin Thaimaankin matkailun uudistamiseen. Sitä voisi myös soveltaa muihin Kaakkois-Aasian maihin ja kohteisiin, kuten Laos ja Kambodza, joissa on hyvin paljon yhtäläisyyksiä Thaimaankanssa.

1.2 Käsitteetjateoria

1.2.1 Kestävämatkailu

Tutkimukseni pääkäsite on kestävä matkailu. Kestävä matkailu on osa kestävästä kehitystä. Matkailulla on fyysisiä, sosiaalis-taloudellisia ja kulttuurisia vaikutuksia kohteeseen ympäristöön (Saukkonen, 30, 1999). Euroopan komission mukaan kestävä matkailu on mikätahansa matkailukehityksenä toiminnanmuoto, joka kunnioittaa ympäristöä, varmistaa luonnon- ja kulttuuriresurssien suojelun ja on yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti hyväksyttävä ja oikeudenmukaista (Travelcon, Kestäväkehitys matkailussa).

Ensimmäinen periaate, joita yritysten tulisi noudattaa on ennaltaehkäisy ja haittojen minimoiminen, periaate. Tällä pyritään jo etukäteen minimoimaan tai poistamaan ympäristövaikutukset. Toinen periaate on varovaisuuden ja huolellisuuden periaate. Toimiminen tulisi tapahtua mahdollisimman luontoystävällisesti. Kolmas periaate on parhaan käytökelpoisen tekniikan käyttäminen -periaate. Kaiken tulisi olla energiatalokasta ja ympäristön kannalta parasta. Neljäs periaate on ympäristön kannalta paras käytäntö. Se pyrkii siihen, että yrityksen toimintatavat olisivat mahdollisimman ympäristöystävällisiä (Verhelä, Lackman, 2003, 68).

1.2.2 Elinkaariteoria ja MET-matriisi

Valitsin yksinkertaistetun elinkaariteorian opinnäytetyöniteoriapohjaksi. Elinkaari teorian avulla saadaan selville erituotteiden ekologisuussenerituotantovaiheissa. Tuotantovaiheet ovat valmistus, käyttö ja hävitys. Siinä seurataan tuotteen ekologisuutta ennen käyttöä, käytön jälkeen ja käytön aikana (Valtion ympäristöhallinto, 2010).

Tutkimuksessa käytetään, muokattua MET (materials, energy, toxicity)- matriisia. Sitä käytetään yleensä lähinnä elektroniikkateollisuudessa. Sillä tulkitaan tuotteen materiaaleja, energiankäyttöä ja myrkyllisiä päästöjä sen elinkaaren eri vaiheissa (Kuva 1). Matriisi ei suoraan sovi kestävä matkailun tutkimiseen. Lisäämällä siihen sosiaaliset vaikutukset, saadaan tutkittua myös kestävä matkailua (Kaavio 1,8). Muutamalla jaksinkertaistamalla matriisi saadaan semäärällisestä tilastotutkimuksesta laadulliseksi jatkaten myöskin ähän tutkimukseen soveltuvaksi.

MET-matriisi	Materiaalien käyttö syötteet/tuotteet	Energian kulutus syötteet/tuotteet	Myrkylliset päästöt tuotteet
Materiaalien ja osien valmistus ja jalostus			
Tuotteen valmistus			
Kuljetukset			
Tuotteen käyttö			
Elinkaaren loppuvaiheet = kierrätys = hävittäminen			

Kuva 1. Alkuperäinen MET-matriisi (Mindcom, Vihreä konsti MET-matriisi)

Tutkimuksessa käytettävä matriisi (Kaavio 1, 8), joka on siis muokattu versio, jakaantuu kolmeen eri elinkaaren osaan, jotka ovat tuotteen valmistus, tuotteen ylläpito ja käyttö ja tuotteen jälkikäyttö. Elinkaaren osat puolestaan jakaantuvat sisäisesti neljään osaan, materiaalit ja raaka-aineet, energian kulutus, päästöt ja jälkiseuraukset ja sosiaaliset vaikutukset. Näin saadaan tuotteen elinkaarista vielä tarkentavat tiedot esille. Jokaiseen alakohtaan mainitaan tuotteen elinkaareissa olevat tapahtumat.

Kestävä matkailu MET-matriisi	Materiaalitja raaka-aineet	Energian kulutus	Päästötja jälkiseuraamukset	Sosiaaliset vaikutukset
Tuotteen valmistus				
Tuotteen ylläpitoja käyttö				
Tuotteen jälkikäyttö				

Kaavio 1. Muokattu kestävä matkailun MET-matriisi (Muokattu: Mindcom. Vihreä konsti. MET-matriisi).

1.3 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksen pääkohteena on erilaiset kestävä matkailu palvelut ja niiden tarjoama. Mitä kestäviä palveluja Koh Samuilla on tarjottamattakailijoille? Toteutuuko kestävyys tutkituissa palveluissa? Miten yritysten ja Koh Samu in kestävä matkailuavoisikehittää?

1.4 Aineistojamenetelmät

Tutkimuksen aineisto tulee olemaan kvalitatiivista. Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa päämääränä on todellisen elämän kuvaaminen mahdollisemman kokonaisvaltaisesti. Tutkijan tulee olla neutraali ja mahdollisemman objektiivinen ja tutkimuksen paljastaa kohteesta vain tosiasioita (Hirsjärvi ym. 2009, 161).

Kvalitatiivinen osuus koostuu Koh Samuun kestävien matkailupalveluita tarjoavien yritysten haastattelusta ja omasta havainnoinnista. Koh Samuilla ollesani tutustuin kolmeen eri kestävään matkailupalveluun, päämääränä kuitenkin on valita mahdollisemman paljontoisistaan eroaviin palveluita.

Aineistoa kerään haastattelemalla yritysten edustajia. Haastattelu on henkilöitten välistä keskustelua, jossa haastattelijalla ottaa ohjat kysymysten avulla. Haastattelun päämääränä on saada luotettavia ja päteviä tietoja (Hirsjärvi ym. 2009, 204-209).

Tulen myös havainnoimaan saaren palveluita itsenäisesti. Havainnointi on oikean maailman tarkkailemista ja auttaa pääsemään enemmän tilanteen sisälle osana ympäristöä (Hirsjärvi ym. 2009, 212-213). Tulen havainnoinnin aikana ottamaan valokuvia.

1.5 Tutkimuksen kulku

Johdannon jälkeentutkimuksen toinen lukukäsittelen Koh Samuinsaaren historiaa ja matkailua. Käsittelen myös kestävä matkailua, saaren historiaa, kestävä matkailua Thaimaan ja Koh Samuinnäkökannalta

Kolmannessa luvussa analysoin kerättyä tutkimusaineistoa elinkaari teorian ja MET- matriisin avulla. Käyn läpi elinkaaren kaikki osat jokaisen yrityksen näkökulmasta.

Neljäs luku on yhteenvetoluku, jossa tiivistän kaikkien yritysten onnistumisen kestävän matkailun osalta. Pohdin myös hieman sitä mitä parannettavaa yrityksissä olisi. Lisäksi nostan esille Koh Samuinin ongelmakohtia ja pohdin sen tulevaisuutta matkailukohteena. Viides ja viimeinen luku käsittelee tutkimustyön onnistumista, hankaluuksia ja mahdollisia seuraavia tutkimusaiheita.

2. YLEISTÄ

2.1 Koh Samui

Koh Samui sijaitsee Suratthanin maakunnassa Etelä-Thaimaassa. Koh Samui kuuluu hallinnollisesti Suratthanin hallinnon piiriin. Samaan hallinnolliseen piiriin kuuluu myös 80 muutakin saman alueen saarta, joista suurin on Koh Samui. Koh Samui on Thaimaan kolmanneksi suurin saari ja sen pinta-alaltaan 230 km². Samuinsaarella asuu noin 50000 ihmistä ja saaren pääelinkeino on turismi. Ennen turismin tuomia mahdollisuuksia, saarella asuvat ihmiset saivat elantonsa kokonaan kalastamalla ja kookospuita viljelemällä (Koh Samui Info, 2010).

Koh Samuinsaari on vuosiansaatossaan suosituimpia Thaimaansuosituimmista turistikohteista. Ihmisiä saarella on asunut jo 1500 vuotta. Saari on ollut todella eristyksissä ja kehitys on ollut hidasta, ensimmäinen moottorikulkuneuvo saatiin 1940-luvulla. Ensimmäiset matkailijat tulivat Koh Samuinsaarelle 1970-luvulla. 1970-luvulla valmistui myös kaikki saaren kylät yhdistävä kehätie, josta saadaan kiittää saaren nykyistä monipuolisuutta ja saaren voimakkaasti kasvavaa matkailua. 1970 alkoi myös koko Thaimaassa turismin nousu paikoitellen pääelinkeinoksi. Siitä lähtien Koh Samuinkulttuuri ja ympäristöön muokkautunut ja muuttanut lisääntyvän ihmismäärän myötä, mutta yhä edelleen taustalla vaikuttaa alkuperäinen kookossaarentunnelma (Koh Samui Info, 2010).

Saaren profiili on maantieteellisesti vaihteleva (Kuva 4, 12). Saaren keskiosasta löytyy korkeita huippuja joiden kaakkoispuolella kaikki matkailusivustot ja palvelut ovat kehittyneet. Korkein huippu ylittää 630 metrin korkeuteen. Saaren rannat eivät ole yhtä suurta

hiekkarantaa vaan rantojen väliin työntyy kallioita saaren keskiosasta. Vuorien juurelta rantaan on paikoitellen vain muutamia sato ja metrejä, joten suuremmat kyläkeskukset ovat muodostuneet leveimillä rantakai stoille ,jotka ovat hieman kauempanavuorenjyrkistäseinämistä. BanChawengis talöytyymyöskaksijärveä ja saaren keskiosista useita vesiputouksia ja pieni ä jokia. Saaren eteläosa on suurimmaksi osaksi tasaista ja sieltä löytyvätkin Koh Samuun alueet, missä viljely on mahdollista (Cummings 2005, 556).

Kuva2. Auringonlasku Chawengjärvellä

Saaren hallinnollinen keskus löytyy saaren länsi rannikolta, Ban Nathon kylästä (Kuva 4, 12). Ban Nathon on saaren pääsatama, johon lautat Surat Thanista saapuvat ja siten lähes kaikki tavara mitä saarelle tulee, tulee tätä kautta. Sieltä löytyy myös saaren sairaala ja poliisiasema. Muuten saaren länsi- ja eteläosa ovat hyvinkin samanlaisia ja ihmiset vielä työskentelevät perinteisten elinkeinojen parissa. Toki joitakin matkailuun liittyviä palveluitakin löytyy, mutta tarjonta saaren muissa osissa on todella runsasta, joten se hiljentää muita alueita (Cummings 2005, 556).

Saaren pohjois-rannikko (Kuva 4, 12) tarjoaa matkailijalle useita vaihtoehtoja niin aktiviteettien, majoituksen kuin ruokailunkin suhteen. Ban Maenam ja Ban Bo Phut kylissä sekoittuu vielä vanha ja uusi Koh Samui.

Ban Maenamin ranta (Kuva 4, 12) on laaja eikä sitä vielä ole valjastettu massaturismin ja suurten hotelliketjujen käsiin, joten tilaa löytyy ainakin toistaiseksi. Maenamissa sijaitsee myös Lombrayah Iaituri, joka tuo matkailijoita Bangkokista asti, joten myös Maenamissa löytyy ajoittain paljon matkailijoita (Cummings2005,558).

BanBoPhutonvanhakalastajakylä, johonon noussetutjanouseepaljonhotelleja ja ravintoloita. Aamuisin matkailijat heräävät aamuisin kalastaja veneiden moottoreiden ääniin ja ikkunasta näkyy saaren suuren Buddha patsas, joka on osuvastinimettyBigBuddhaksi(Cummings2005,558).

Kuva3.BigBuddhatemppele

Saaren itärannat Chaweng ja Lamai ovat koko saaren suurimpia palvelu- ja asukaskeskittymiä (Kuva 4, 12). Ne ovat myös Koh Sa muin kuuluisimmat ja suosituimmat rannat. Chaweng ja Lamai ovat kasvaneet räjähdysmäisesti ja jatkavat kasvamistaan edelleen vastaten kansainvälisten turistien vaatimaan kysyntään ja määrään. Rannat ovat umpeen rakennettu a hotellien ja rantaravintoloidenmuuria. Rannalle ei pääsekulkemattahotellintairavintolanläpi. Sama tyyli jatkuu muutaman kilometrin verran sisämaahan. Lamai kuitenkin on säilyttänyt myös hieman vanhaa hippikulttuuria ja viehättää erilaisempaa matkustajaakin vaikkapa Chaweng (J. Cummings 2005, 558).

Kaiken kaikkiaan Koh Samuinsaarelta löytyy useita kymmeniä erikokoisia rantoja. Pienemmät saaren pohjoispuolella olevat rannat ovat kuin Chawengin ja Lamain pikkusisaruksia, sillä niistä löytyy samat palvelut kuin isoveljistään. Saaren eteläosissa löytyy vielä muutamia rantoja, minne ei hotelleja tai ravintolaa ei ole rakennettu. Tämä on kuitenkin todennäköisesti pian osa historiaa, koska niin suuret kansainväliset hotelliketjut kuin yrittäjätkin virtaavat saarelle ja rakentavat uusiakomplekseja ympärisaarta.

Kuva4KohSamuinkartta(KohSamuiInfo,luettu14 .2.2011)

2.2KESTÄVÄKEHITYSMATKAILUSSA

2.2.1Kestävämatkailu

Kestävässä matkailussa tähdätään luonnonvarojen optimaaliseen käyttöön samalla säilyttäen ja suojellen luontoa ja sen monimuotoisuutta. Kohdealueen paikallisia tapoja ja perinteitä suojellaan ja kunnioitetaan, mutta myös edesautetaan kulttuurien välistä yhteisymmärrystä. On muokattava alueentaloudesta luotettava, joka pystyy pitkällä aikavälillä tarjoamaan alueen väestölle pysyviä työllistymis- ja palvelumahdollisuuksia ja näin poistaen alueen köyhyyttä (UNEP, 2011).

Kaavio1.Kestävänmatkailun arvot ja periaatteet(Saارين, Järviluoma 2002, 141)

Kestävän matkailun kehitystulee olla niin yritystä , paikallistaväestöä ja matkailijaa hyödyntävää toimintaa (Kaavio 1, 13). Kaikkien matkailun ulottuvuuksien, ekologisen-, taloudellisen- ja sosiokulttuurisen ulottavuuden, tulisi liittyä yhteeneikä vain tarkastella omina kokonaisuuksinaan. (Metsähallitus, 2010). Matkailun tulisi harjoittaa samanaikaisesti kaikilla näillä tasoilla , jotta mikään ulottuvuus ei nousisi dominoivaksi (Hynynen, Kosonen, Linna 1995, 9).

Tässä opinnäytetyössä tulen tutkimaan vain kestävän matkailun sosiologiselta ja ympäristölliseltä kannalta. Tutkimuksesta olisi tullut liian laaja, jos siihen olisi yhdistetty vielä yritysten talouden arviointi, joskin siihen saatetaan hieman viitata työanalysointiosuudessa.

2.2.2 Kestävän matkailun taustaa

Ihmiset matkustavat, kun heiltä jää rahaa yli perustarpeiden jälkeen, joita ovat esimerkiksi ruoka, asuminen ja puhdas vesi. Myös matkustamisen vapaus, vapaa aika ja maailman poliittinen tilanne lisäävät matkustamisen helppoutta. Avoimet yhteiskunnat ja talouden kasvu lisäävät turismia. Kuitenkin suurimmalla osalla maailman väestöstä, vielä tällä hetkellä, ei ole mahdollisuutta hankkia näitä peruselämäntarpeita. Kehitysmaat haluavat kuitenkin kehittyä jasaavutta saman elintason kuin teollistuneissa maissa. Kehitystä tapahtuu jatkuvasti, ja yhä useammalla ihmisellä on rahan matkustaa. Turismi on ilisuudelle tulevaisuusiin valoisa, mutta laajemmin katsottuna on pelkona ympäristökatastrofi (Medlik, S 2001, 5).

Matkailu on yksi maailman suurimmista teollisuuden aloista. Tästä johtuen monet matkailijoiden suosimat alueet ovat kovassa käytössä. Ympäristövahingoittuu, kun matkailijoiden määrä ylittää luonnon muokkautumisen kapasiteetin. Alueella, jolla on paljon matkailijoita on usein suuret ongelmat jäätteiden ja vesistöjen kanssa, luonnollisen ympäristön javeden riittävyyden kanssa.

Usein matkailun tuoma rasite näkyy myös paikallisissa asukkaissa. Useissa kehitysmaissa sijaitsevilla kohteilla saattaa olla jo ennen matkailijoiden tuloa ruokajavesipula.

Myös sesonkien vaihtelu aiheuttaa suurta väestön määrän vaihtelua, joka saattaa ollakymmenkertainen kiireisenä kautena verrattuna hiljaiseen kauteen. Täten loma kausina alueelle virtaa niin turisteja kuin paikallisia työntekijöitä ja se aiheuttaa todellakovan rasituksen alueelle (Mero, Luettu 14. 2.2011).

2.2.3 Kestävän matkailun historia

Kestävä matkailukäsitteenä on otettu käyttöön hyvänpitkältisamoihinaikoihinkuin ympäristötietoisuuskin. Ensimmäinen YK:n ympäristöohjelma käynnistettiin vuonna 1972. 1987 YK asettama ympäristökomissio, joka tunnettiin myös nimellä ”Brundtlandin komissio”, julkaisi raportin nimellä ”Yhteinen tulevaisuus”. Raportin mukaan pyrkimyksenä tulisi olla niin luonnon kuin taloudenkin säilyttäminen seuraaville sukupolville. 1987 Brundtlandin komissio nosti esille näiden asioiden yhteyden. Kun valtion talous voi huonosti, myös luonto kärsii, kun ihmiset ajattelevat vain omaa talouttaan, eivät ympäristöään. Köyhyyden vähentäminen, luonnonvarojen säästäminen, ympäristöongelmat, uusiutuvat energianlähteet ja muut kestävän kehityksen päämäärät olivat myös suorassa yhteydessä matkailuun. Siinä on tausta joka näkyy nykypäivänä varsinkin vahvasti turismiteollisuudessa (SMAL, Luettu 15.1.2011).

Nykyään matkailuteollisuudella on useita eri järjestöjä ja toimijoita, jotka toimivat kestävän matkailun edistämiseksi ja kehittämiseksi. Yksi suurimmista on UNEP, United Nations Environment Programme, joka on Yhdistyneiden kansakuntien alla toimiva elin. Sen yksi alajaostoista on keskittynyt kestävään matkailuun. Sen tehtävänä on toimia esimerkkinä ja tukena erilaisille kestävän matkailun hankkeille (UNEP, 2011).

2.2.4 Kestävän matkailun näkymät

Nykyään kestävä matkailu on kovassa nosteessa, muiden trendien tavoin, kuten esimerkiksi luonnonmukainen ruoka. Alalla on kuitenkin monenlaisia haasteita. Yksi haasteista varmasti on eri käytettävät termit, kuten ekomatkailu ja kestävä matkailu. Ekomatkailu ei kaikissa tapauksissa ole kestävää matkailua.

Ekomatkailu näyttää monesti kestävä kehityksen mukaiselta toiminnalta, mutta pintaa syvempi tarkastelu usein paljastaa jotain muuta. Myöskään kaikki luontomatkailejia ei ole ekologiamatkailua. Tässä erinäimitysten sekamelskassa on monelle matkailijalle myyty monesti silmänlumetta. Usein palvelun takana on jokin muu kuin paikallinen yrittäjä. Mutta miten kuluttaja voi tietää kuka tai mikä on motivoiva voimamioksi palvelu tuotetaan (Hynynen, Kosonen, Linna 1995, 20, 48).

Tulevaisuudessa tulemiä voidaan kousia alueita ”uhrata” matkailun käyttöön, vai tulisiko vanhoja kohteita muokata uudelleen myytäväksi, yhä kasvavalle määrälle matkailijoita. Matkailuteollisuus on joka tapauksessa jonkinlaisen muutoksen edessä jätävä tehtävä.

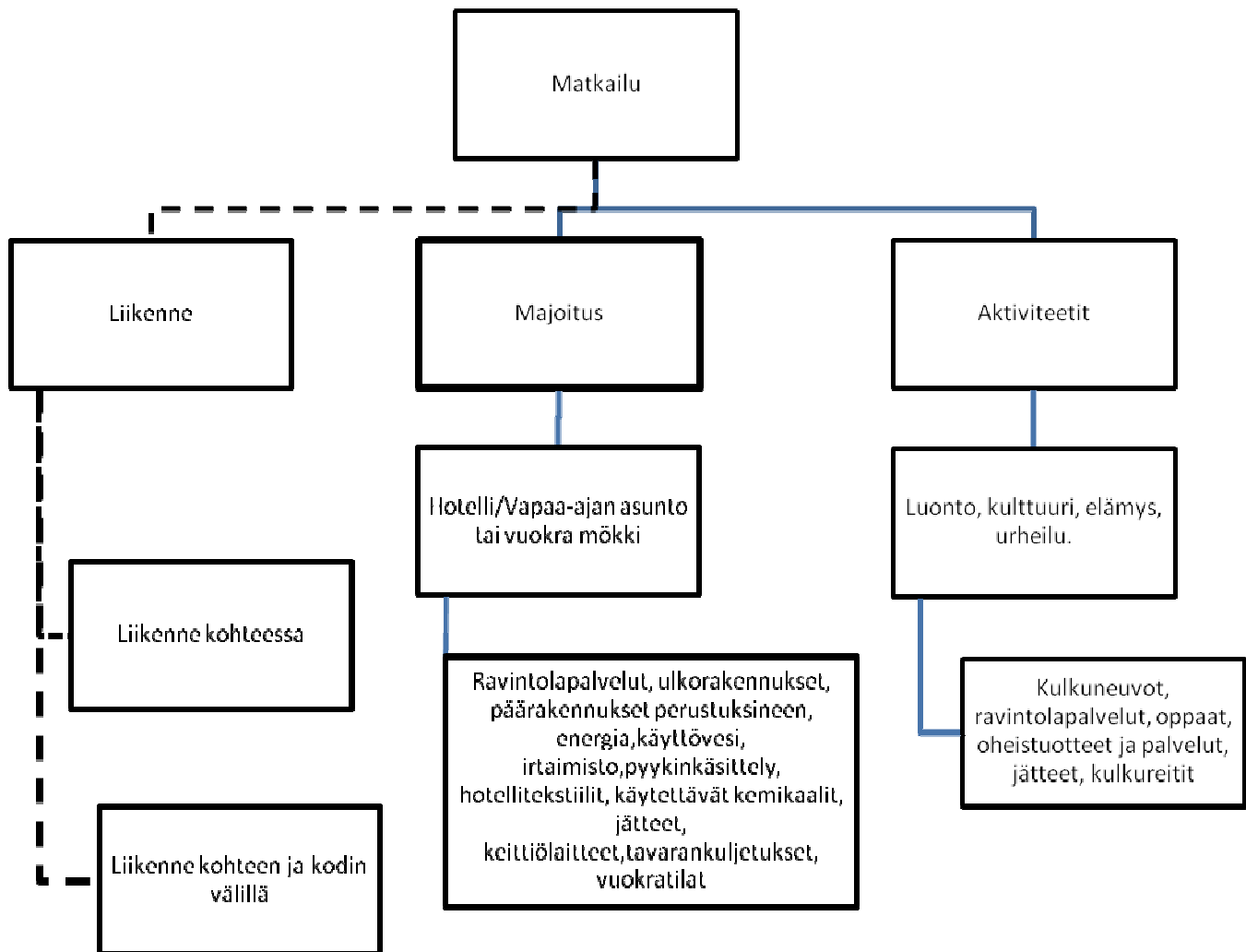
Matkailuteollisuus on alkanut reagoida muutoksen tarpeeseen. Monet majoitus-, ravintola ja ohjelmalvelujen tuottajat ovat kehittäneet omaa kestävämpää yritysmallia. Suuret kansainväliset hotelliketjut kuten Mariot ja Best Western ovat molemmat kehittäneet mallin, joka pyrkii saamaan yrityksen kehittämisen kestävämmälle linjalle. Parannuksiin kuuluu mm. veden ja sähkön kulutuksen vähentäminen, kierrättäminen ja henkilöstön koulutus (Hemmi 1995, 65, Bestwestern 2010, Mariot 2010).

Ravintola-alalla on kestävyystrendi selkeä. Lähi-, luomu- ja paikallinen ruoka on noussut ravintoloiden arvostetuiksi ja myöslunastan paikkansakuluttajien piirissä. Ohjelmalvelut ovat muokanneet toimintatapojaan mahdollisimman vähän ympäristöä kuluttavaksi. Luonto on otettava huomioon entistä tarkemmin ja on tiedettävä sen sietokyky. Palvelun on otettava kestävyys huomioon kaikissa sen käytönerivaiheissa.

2.2.5 Tutkimusjakestävä matkailu

Lopuksi kaavio (Kaavio 2, 17), josta näkyy eriteltyinä matkailussa käytettävät resurssit ja energian kulutuskohteet. Matkalla matkustaja käyttää liikennevälineitä, majoitus- ja aktiviteetti palveluita. Jokaisella osalla alueella on huomattavan paljon asioita, joihin tulee kiinnittää huomiota, kun tehdään kestävä matkailua.

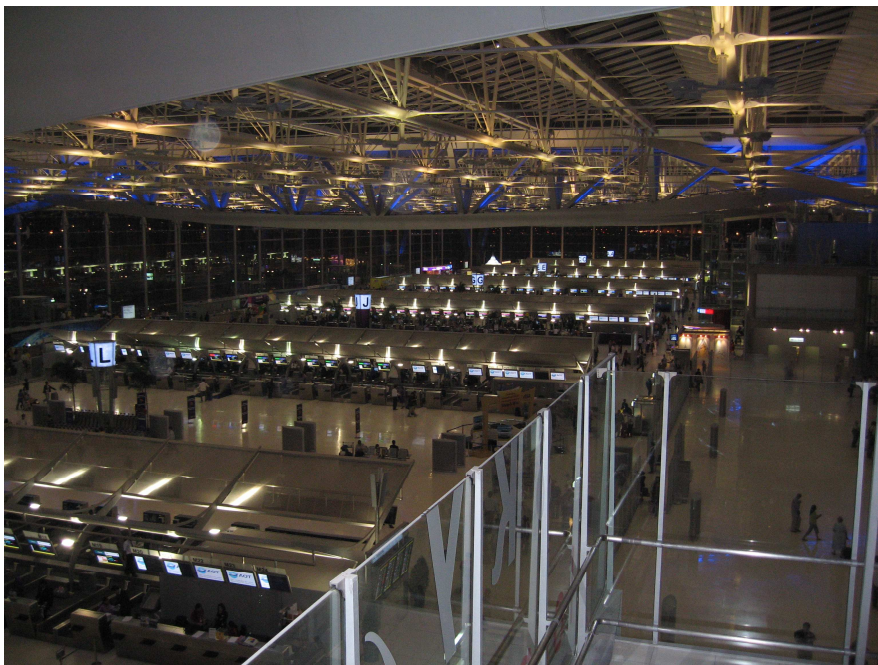
Jokaiseen, pieneenkin asiaan voidaan vaikuttaa, valitsemmalla oikea, ympäristöä vähemmän kuluttava ja paikallisia eniten hyödyttävä, vaihtoehto. Tämä opinnäytetyö tulee rajoittumaan kaaviossa matkailun majoitus ja aktiviteetit haaroihin, täten jättäen matkustamisen kohteeseen ja kohteessa kokonaan pois.

Kaavio 2. Opinnäytteen rajaus. (Työ- ja elinkeino ministeriö 2008, 19)

2.3 Thaimaajakestävämatkailu

Noin 6,5 % Thaimaan bruttokansantuotteesta tulee turismista. Turismi ei ole Thaimaalle elinehto, mutta varmasti yksi sen näkyvimmistä teollisuuden aloista. Vuonna 2009 Thaimaahan matkusti noin 14 miljoonaa matkustajaa. Kuitenkin thaimaalaiset ovat varsin ahkeria matkustamaan omassamaan. Vuonna 2008 Thaimaassa tehtiin 82 miljoonaa kotimaan matkaa. Kaakkois-Aasian alueella matkailijoita oli yhteensä noin 62 miljoonaa. Myös Bangkokin Suvarnabhumin lentokenttä on yksi alueen suurista lentoliikenteen solmukohtista ja valtaosa Thaimaahan saapuvista matkustajista saapuu maahan Bangkokin kautta (Thaiwebsites, 2011; UNWTO, 2010.).

Kuva 5. Bangkokin lentokentän lähtöselvitysaula.

Thaimaan turismin vetovoimanoja avustavasti sen kauniiseen luontoon ja kulttuuriin. Etelässä vetovoimatekijöitä ovat buddhalaiset temppelit, trooppiset saaret ja valkoiset hiekkarannat. Pohjoisessa kiinnostavat alukuperäisväestöheimot, jylhät vuoristomaisemat ja upeat eri aktiviteetti- ja harrastusmahdollisuudet. Idässä houkuttelee Mekongjoen vehreä triipellot ja paikallinen elämäntapa. Thaimaahan myös noussut suosituksi kohteeksi terveysmatkailijoille ja golfharrastajille.

Thaimaa onkin halpuutensa ja tarjontansa takia nousnut yhdeksi maailman suosituimmista kohteista terveys ja golf matkailijoiden keskuudessa. Moniin kohteisiin on rakennettu uusia kylpylöitä ja golfkenttiä vastaamaan kysyntään.

Kuva 6. Tourism Authority of Thailand (TAT 2010)

Thaimaahan on myös saapunut tietoa matkailun negatiivisista vaikutuksista, jonka myötä toimenpiteitäkin on tehty. Thaimaan turismin päättävänä elinon TAT, Tourism Authority of Thailand. TAT on kehittänyt turismiteollisuudelle ohjelman jonka avulla thaimaan matkailu saataisiin kestäväälle uralle. Tavoite on pyrkiä lisäämään matkailijoiden määrää, mutta kuitenkin samaan aikaan säilyttää luonnon ja talouden tasapaino (Mackey, 2010; Amazing Thailand amazes you, 2010).

Yksisuurimman kestävä matkailua edistävä yhdistys on Thaimaan eko- ja seikkailumatkaseura, TEATA, Thailand Ecotourism and Adventure travel Association. Siihen kuuluu noin 50 thaimaalaisista jäsenyritystä eripuolelta Thaimaata. Sen tehtävänä on toimia asiantuntijapuna liittyen kestävä matkailuun. Se pitää vahvuutenaan sen laaja kirjasto asiantuntijoita eri aloilta ja alueilta (TEATA, 2011).

Thaimaassa toimii myös Community Based Tourism- Institute (CBT-I), jonka nimensä mukaisesti auttaa paikallisia yhteisöjä esimerkiksi turismin saamisessa jollekin tietylle alueelle. Sen pyrkimyksenä on tuoda taloudellista ja sosiaalista tasapainoa Thaimaan syrjäisimmille alueille matkailun avulla. Yhteisöjä siinä autetaan luomaan kestävä matkailua, esimerkiksi omilla kylänsä. CBT-I auttaa myös alueiden markkinoinnissa ja hallinnollisissa asioissa (CBT-I, 2011).

2.4 Koh Samui jakestävämatkailu

Vuonna 2007 Koh Samuun saarella kävi noin miljoona matkailijaa. Turismi ja matkailuyhdessä muodostavat paikallisten asukkaiden nelannon. Useita yrityksiä on muuntautunut kestävä matkailun täyttäväksi matkailupalveluksi, mutta se on vain murto-osa kaikista saaren tarjoamista palveluista. Monet paikalliset eivät ole kovinkaan tyytyväisiä nykyiseen tilanteeseen, jossa kausittain sähkön ja veden riittävyys on heikkoa. Vesi aiheuttaa mittavaa eroa osiota sadekauden aikana ja kuivan vakautena on ongelmana veden riittävyys. Myös alueen korallit ovat alueittain todella heikossa kunnossa, johtuen saarelta mereen joutuvasta maan aineesta, saasteista ja paikallisesta kalastusteollisuudesta (Reearth 2010).

Osana TAT:in strategiaa se on perustanut The Green Island projektin, jonka tarkoituksena on muokata saaresta luonto- ja ihmisystävällisempi. Projektin tarkoituksena on pitkällä aikavälillä muokata Koh Samuista kestävä matkailun kohde. Projektin aloitettiin vuonna 2007.

Kuva 7. The Green Island project (Green Island Project, 2010)

Saaren luontoa pyritään suojelemaan ja palauttamaan osia luonnontilaan niitä mitkä massaturismi on jo ehtinyt tuhoamaan. Vuosien saatossa räjähdysmäisesti kasvanut matkailu on aiheuttanut Koh Samuilla luonnon monimuotoisuuden häviämistä (The Green Island Project 2010, Mackey 2010).

3.KOHSAMUINKESTÄVÄNMATKAILUNPALVELUT

3.1Yritystenvaiinta

”Six senses hotellissa on 66 vieraille tarkoitettua villaa, kaksi ravintolaa ja kylpylä. Ravintolat ja kylpylät ovat avoinna myös hotellin ulkopuolisille asiakkaille, ravintoloissa noin puolet asiakkaista on ulkopuolelta, kylpylässä noin viidennes.” (Liite 1.17.6.2010 Raportti Sixsenses Hideway Koh Samui.)

”Art Cafes sijaitsee Bophutissa Koh Samuinpohjoisrannikolla, aivansaaren päätien varressa. Kyseessä on kahvila, ravintola ja hyvinvoinnikeskus. Ravintolaan astuessaan pistää silmään jälleen puupainotteinen sisustus, joka on hyvin pohjois-thaimaalaista, etelässä käytetään enemmän bambua. Paikka vaikuttaa enemmän kahvilalta kuin ravintolalta, mutta ruokalista paljasta aalaajan ruokavalikoiman.” (Liite 2.30.6.2010 Raportti ArtCafe)

”Samuilla on useita päiväretkien järjestäjiä joista TK TOUR on yksi harvoista, joka järjestää valmiita retkiä saaren eteläpuolella sijaitseville Koh Tanja Koh Mudsumsaarille. Testinotinpäivänä kestävän snorklaus ja kanootti retken, hintaan 1100 bathia, noin 27 €. Ostin retken paikalliselta matkatoimistolta, joka suositteli sitä parhaana vaihtoehtona juuri saaren etelä puolelle suuntautuville retkille. Halusin Koh Tanille, koska muut kohteet sijaitsevat usean tunnin laivamatkan päässä Koh Samuista. Koh Tanille matka kestää noin 15–20 minuuttia.” (Liite 3.2.7.2010 Raportti TK Tour)

Koh Samuinin saari on kokoonsa nähden täyteen ahdettu monenlaisia matkailupalveluita. Koko saarella on mielestäni ainakin reilusti yli sata hotellia, varmasti satoja ravintoloita ja baareja ja kymmeniä eri aktiviteettien järjestäjiä. Kuitenkin kestävän matkailun kriteereitä, edes osittain täyttävää palveluntarjoajaa olivaikeaa löytää.

Hyvänä apuna sopivien yritysten löytämiseen toimi The Green Island project yhdistyksen tekemä opus Koh Samuinin kestävän matkailun tarjonnasta nimeltään Green book Samui (The Green Island project, 2009). Se esittelee saaren eri mahdollisuuksia matkailla kestävästi. Kirjassa oli mainittu useita eri ravintoloita, hotelleja ja kylpylöitä, joista aloitin tiedustelut mahdollisuudesta saada vierailu yrityksissä.

Six senses Hideaway Koh Samui- hotelli oli positiivisin mielin ottamassa minua tutustumiskäynnille hotelliin jomutaman puhelinsoiton jälkeen (Liite 1.21,44).

June's Art Cafésta olin kuullut jo hieman aikaisemmin myös saarella asuneilta tuttaviltani ja ravintola mainittiin myös Green Book Samuissa. Tapaaminen ravintolan omistajan kanssa onnistui heti kun kysyin mahdollisuutta päästä puhumaan hänen kanssaan (Liite 2.21,44).

Samui TK Tourin valitsin monesta eri palveluntarjoajasta sillä perusteella, että se on saaren vanhimpia akviteettien tarjoajia ja sen hinnantakia, joka oli yksisaaren halvemmista. TK Tourin lähdemateriaalieroaasiinani mielessä Six Senses Samuista ja Art Cafésta, että en pääsyt tapaamaan TK tourin omistajaa tai johtajaa ollessani Koh Samuissa saarella. Kuitenkin osallistumiseni yhdelle heidän järjestämistään retkistä antoi mielestäni hyvän kuvan yrityksen tavoista toimia (Liite 3.21,44).

3.2 Yritysten esittely

Samui TK Tour on perustettu vuonna 1985 jolloin se aloitti viemällä matkustajia läheisille saarille. Nykyään tarjontaan kuuluu mm. kalastus-, snorklaus- ja melomisretkiä. TK Tour mainitsee esitteessään ja internetisivuillaan olevansa ekologinen yritys (TK Tour, luettu 16.1).

Six senses Hideaway Koh Samui on tunnettu saarella ja sen ulkopuolella ekologisesta ajattelustaan, kestävästä matkailusta tukevista toiminnastaan ja kaiken kaikkiaan todella huippu luokan viiden tähden hotellina. Se kuuluu Six Senses Resorts-hotelliketjuun, jolla on kylpylähotelleja ympäri maailmaa, pääosin kuitenkin Aasiassa. (Six Senses resorts and spas, 2010)

June Art Café on Koh Samuilainen yritys, jonka omistaja ja perustaja on June. Kahvila ravintolana olikin paljon enemmän mitä se ulospäin näyttää. Sisältö paljastui jooga ja hyvinvointikeskus, ravintolan ja kahvilan lisäksi. Junen Art Caféella on kaksi toimipistettä, Bophutissa ja Nathonissa. Ensimmäinen on perustettu 1999 Nathoniin ja jälkimmäinen 2007 Bophuttiin (Liite 2, 44).

3.2 Tuotteen valmistus

MET matriisissa elinkaari teorian ensimmäinen vaihe on tuotteen valmistus. Tuotteen valmistusvaiheessa keskityn siihen, mitä eri päätöksiä näkyy kun Six Senses Hideaway Koh Samui-hotelli, Art Café ravintola ja TKTouron rakennettuja suunniteltu.

"Kasviksia, soijaa ja papuja käytetään runsaasti, josta varsinkin soija on hyvä lihan "korvike". Sen vähän lihankin kanssa on tehty selkeä valinta. Listalta löytyy vain kanaa ja kalaa, kinkkua oli vain yhdessä vaihtoehdossa. Kana ja kala ovat huomattavasti ympäristöystävällisempiä lihavaihtoehtoja kuin nautaan-taisianliha.

Art Café pyrkii olemaan terveysruuan kanssa mahdollisemman ajantasalla. Ruoka- ja juomalistaa uudistetaan aina uuden tiedon tullen. "June" on myös alkanut kasvattaa yrtejä ravintolan tarpeisiin. Ruokalista kuitenkin sisältää jonkin verran raaka-aineita jotka joudutaan tilaamaan Thaimaan ulkopuolelta.

Ravintolatarjoaaruskeaa riisiä valkoisena, enitseolesiihentörmännyt saarella ollessani. Jälleen tämä on varmasti enemmän terveys pohjainen valinta, mutta ruskea riisi on myös ekologisempaa. Ravintola leipoo itse omat leipänsä ja mainostaa itseään natriumglutamaatilla vapaana." (Liite 2. 30.6.2010 Raportti Art Café)

"Ensimmäinen mikä huoneessa pisti näkyvästi esiin oli lasi seinät ja sisustus, jonka materiaali oli suurimmaksi osaksi puuta. Lasi seinät saavat aikaan todella metsäisen tunnelman ja se sopii kyllä hotellin imagoon. Myös puusisustus on erittäin luonnollisennäköinen. Kylpyhuone oli myös luonnon puulla ja kivellä sisustettu, mm. kylpyamme oli kai verretty lattiaan, joka oli kiveä. Ulkonaisolla terassilla oli uima-allas. Ulos astuessani huomasi myös sen että kaikki mitä hotellin toimesta on jouduttu laittamaan ulos on myös jokopäällystetty tai tehty kokonaan luonnon materiaaleista, kuten bambusta tai kovasta puusta. Teollisia materiaaleja ei koko aikana näkynyt hotellin alueella." (Liite 1. 17.6.2010 Raportti Six Senses Hideaway Koh Samui.)

3.2.1 Materiaalitjaraaka-aineet

Suunniteltaessa palveluita on otettava huomioon mitkä ne tullaan saamaan. Nykyisin ekologisen rakentamisen periaatteina toimii kierrätettävyyden, tehokkuuden maksimointi ja rakennustekniikka. Tulisi pyrkiä mahdollisemman vähän energiaakuluttavaan ratkaisuun.

Erityisesti muovi, kumi ja metallit eivät ole hyviä vaihtoehtoja kun tehdään niin luonto kun ihmisystävällistä matkailupalveluita tai tuotteita. Toisaalta hyviä ratkaisuja ovat maaperäiset tuotteet, kuten esimerkiksi puu, savi ja tiili. Puiset kalusteet ovat paljon ympäristöystävällisemmät kuin muoviset. Puiset ovat kestävämpiä ja eivät kulu yhtä paljon kuin muoviset kalusteet. Puu materiaalin kierrätys ja uusiokäyttö helppoa, varsinkin köyhissä maissa, joissa varsinkin muovinkierrätys on ongelmallista.

Six Senses Hideaway Samui- hotelli, Art Café ja TK Tour olivat kaikki päällisin puolintehty ympäristöystävällisistä materiaaleista. Sisustuksessa Six Senses ja Art Café olivat käyttäneet pääosin luonnon omia materiaaleja, kuten puuta, bambua ja savea. TK Tour käyttää paikallista pitkähäntä venettä, joka on suurimmaksi osaksi puuta (Liite 1, 44; Liite 2, 44).

Kuva 8. Six Senses Hideaway-hotellihuoneen kylpyhuone.

Ekologinen ruokavalio koostuu pitkälti kasviksista ja hedelmistä. Pavut, linssit, pähkinät ja soija ovat vain muutamia esimerkkejä siitä mistä ruuan tulisi koostua jossenhaltuaanolevanmahdollisemmankestävää. Huonojaruokiaovatmm.riisi, makaroni, sianjauhanliha. Luonnonomasiipikarvähiten luontoa kuormittavia lihan lähteitä. (KuluttajavirastoEko-ostaja,2011)

Art Caféssa ruokalista oli koottu kasvisruoka painotteisesti. Kasvikset, soija ja pavut olivat pää raaka-aineina lähes koko ruokalistassa. Valitettavasti kaikki käytettävät ruoka-aineet eivät olleet paikallisia tai edes kotimaisia. Myös Six Senses Hideaway Samui-hotellissa oli kaksiravintolaa. Ne käyttävät hotellin oman puutarhan tuotteita hyväkseen ruuanlaitossa, mutta olivat ruokalistaltaan hyvin yleismaailmallisia (Liite 1, 44; Liite 2, 44).

Myös fossiiliset polttoaineet ovat mahdollisemman huonoja ympäristön kannalta. Tulisi panostaa uusiutuviin luonnonvaroihin, kuten tuuli- tai vesisähköön. Six senses Hideaway Koh Samui-hotellin alueelta löytyi oma biodieseltehdas. Biodieseliä valmistetaan hotellin ravintolan jätteistä ja hotellin alueella kasvavasta pähkinästä. Osa hotellin moottoripyöristä ja autoista toimi hotellin omalla biodieselillä. TK Tourin käyttämän pitkähäntä veneen polttoaineen laatua ei saatu selville (Liite 1, 44).

Kuva 9. Six Senses Hideawayn biodieselprojekti.

3.2.2 Energiankulutusjatyötavat

Rakentamisessa on tärkeää, että rakennus on energia tehokas. Lämpimässä ilmastossa ilmastointi on suuri energian käyttäjä jolloin varsinkin rakennuksen eristys on tärkeää, jotta viileä ilma pysyy sisällä. Myös se, mihin rakennetaan ja mitäöntärkeääenergiankulutuksen kannalta.

Six Senses Hideaway Koh Samui- hotelli on rakennettu Koh Samui pohjoiseen niemen kärkeen, rannalle jossa on kallioita ja metsää. Hotelli koostuu useista pienistä mökeistä, joilla osalla on uima allas. Useita pieniä rakennuksia rakennettaessa joudutaan jokaiseen rakennukseen rakentamaan omat ilmastoinnit, viemäroinnit ja muut tarvittavat palvelut. Monen yksittäisen rakennuksen rakentaminen on luonnolle kova rasite ja vie paljon laajemman maa-alan. Myös syrjäisen sijaintinsa takia on sinne varmasti jouduttava rakentamaan tietä, joka on vaikuttanut luontoon negatiivisesti.

TK Tour ja Art Café sijaitsevat päätien varressa. Art Café on rakennettu Town Center nimiseen liikekeskukseen, missä sijaitsee mm. turistipoliisin toimisto ja muutamia kiinteistönvälittäjiä. Se on siis sijoittanut itsensä valmiiksi rakennettuun ympäristöön, joten sen vaikutusvalta sen ympäristöön on vähäinen. Kahvilan on avoin yhdestä päädyistä, joten siellä ei ole ilmastointia vaan tuulettimet, jotka kuluttavat vähemmän energiaa kuin ilmastointilaitteet.

TK Tour sijaitsee taas saaren etelä osissa aivan hienojen rannan tuntumassa olevassa rakennuksessa, jossa on pieni matkatoimisto ja ravintola. Päätien läheisyys on taannut sen että ylimääräistä rasitusta rakennusta tehtäessä ei ympäristöön ole päässyt tulemaan.

3.2.3 Päästöjä jälkiseuraukset

Rakentamiseen liittyy aina jossain määrin ympäristön vahingoittuminen. Myös rakentamiseen tarvittava raskas koneisto asettaa luonnon sietorajan koetukselle. Rakennusmateriaali tulisi olla mahdollisemman ympäristöystävällistä, jotta siitä ei ajan myötä koituisi vahinkoa luonnolle tai ihmisille. Tilojen rakentamiseen kulunut energia aiheuttaa valmistusvaiheen päästöt.

3.2.4 Sosiaaliset vaikutukset

Sosiaaliset vaikutukset kaikissa kolmessa yrityksessä ovat hieman erilaiset toisiinsa verrattuna. Vaikutuksen laajuus riippuu rahasta ja laadusta, siitä mitä yrityksessä on haluttu ostaa. Kaikki kolme yritystä soluttautuivat hienosti ympäristönsä ja kuuluisaa ”Ei korkeampaataloakuisaaren korkeinkookospuu” sääntöä noudatettiin kaikissa tapauksissa.

Uuden palvelun kehittäminen alueelle on varmasti suuri muutos. Ympäristö muuttuu ja samalla alueelle saapuu uusia ihmisiä ja lisää rahaa, se siis lisää vetovoimaa. Uusi palvelu saattaa viedä asiakkaita paikallisilta yrityksiltä tai tuoda alueelle lisää asiakkaita.

Rakentamiseen käytettävä työvoima on oltava paikallista. Paikallisten asiantuntemus alueellesopivastarakennustavastaolettavahuomioon. Samoin rakentaminen ei saa loukata paikallisia säädöksiä, tapoja tai kulttuuria. Onkin jo alustalähtien tärkeää pitää hyviä suhteita paikalliseen väestöön, varsinkin jos yritys on ulkopaikkakunnalta tai ulkomailta. Setakaamolle emmanpuolisen ymmärryksen, vaikka ongelmatilanteissa, joissa kulttuuriteivät näesamoin.

Art Caféen tapauksessa paikallisten raaka-aineiden käyttäminen hyödyttää ravintolaaja paikallista tuottajaa. Ravintola varmista tuoreita raaka-aineita janiiden saatavuuden ostamalla paikallista.

3.2 Ylläpitojakäyttö

Seuraavassa elinkaaren vaiheessa on palvelunkäyttö . Tässä osassa käyn lävitse asioitajat tulevat ilmi palveluiden käytössä ja ylläpidossa.

”Hintatasoltaan ravintola on edullinen verrattuna aarenmuihin ravintoloihin. Varsinkin kahvit ja teet ovat hyvinkin halpoja taso onsa nähden. Monessa paikassa joutuu maksamaan huonompi laatuista moni nkertaisen hinnan. Paikka toimii yhteistyössä jooga- studioiden kanssa, antaen tässä symbioosissa itäruumiinravintoa.

Art Cafepyrkiölemaan terveysruuankanssamahdoll isemman ajantasalla. Ruoka- ja juomalistaa uudistetaan aina uuden tiedon tulella. ”June” on myös alkanut kasvattaa yrtejä ravintolan tarpeisiin. Ruokalista kuitenkin sisältää jonkin verran raaka-aineita jotka joudutaan tilaamaan Thaimaan ulkopuolelta, joka syö hieman Art Cafeen ekologisuutta.” (Liite 2.30.6.2010 Raportti ArtCafe)

”Snorklauspaikka sijaitsee muutaman sadan metrin päästä saaresta. Korallit olivat merkittävät poijuilla ja veneille olivat mieliksi nittymispaikat, joten ankkuria ei tarvinnut laskea. Seuraavaksi jaettiin sukellusmaskit, snorkkelit ja kelluntaliivit, jakokopporukaveteen.

Kanoottityyppi oli iso, avomallinen ja todella vakaa, joten se sopi hyvin ensikertalaiselle. Ensiksi kanoottipituunnaa räänlaiseen tunneliin, jossa vettä oli syvemmän ja jotakaikkiveneet käyttävät Koh Tanin rannalle tuloon.

Matkaa jatkettiin melomalla rannansuuntaisesti, jolloin näkisaaren hienosti ja näkymät olivat todella komeat myös Koh Samuun suuntaan. Koralleja myös näkyi pinnan alla ja useammin kuin kerran löysimme itsemmä matalastakorallisokkelosta.” (Liite 3.2.7.2010 Raportti TKTour)

”Yrttitarhasta hotellin ravintolat ja kylpylä ottavat tarvitsemansa yrtit ruokiin ja hoitoihin. Ylijäämä yrtit myydään paikallisella markkinoilla. Sieltä löytyy myöskin yrtit, josta hotellin ulkoalueensaavat puunsajapensaansa.

Hotellin ulkoalueiden hoidosta kerääntyy paljon ”roskaa” jota voidaan uudelleen käyttää. Myös hotellin kahden ravintolan ruoka jätteet tuodaan tänne kompostoitavaksi. Kompostimateriaali käytetään sitten puutarhojen hoitoon.

Kylpylässä asiakkailta on mahdollisuus saada hierontaa tai hoitoja, saunoa ja käydä kuntosalilla tai vaikkapa osallistua joogaan. Kylpylä on rinteeseen rakennettu joten rappusia ja eritasoja oli paljon. Hoito- ja hierontahuoneita löytyy kuutisen kappaletta, mutta myös ulkokatoksia joita voidaan käyttää löytyy useampi.” (Liite 1. 17.6.2010 Raportti Six senses Hideway Koh Samui.)

3.3.1 Materiaalitjaraaka-aineet

Kuva10.KohTansaarenrannassaoleviaveneitä

Palveluissa käytettävien materiaalien tulisi olla mahdollisimman pitkäikäisiä ja niiden tulisi olla myös huoltotoimenpiteiltään mahdollisimman ympäristöystävällisiä. Huollossa tulisi myös käyttää ennen kaikkea ympäristömerkittyjä kemikaaleja, jos niitä tarvitsee käyttää. Myrkyllisten kemikaalien käyttöä tulisi välttää ehdottomasti. Tästä johtuen huoltoja ja puhdistamista ja siivousta tulisi tehdä usein ja säännöllisesti, jotta ei pääsisi syntymään suuria kulumia tai pinttyjä.

Kestävyys myös erilaisissa käyttötuotteissa tulisi olla hyvä, koska huonolaatuiset eivät yleensä toimi yhtä hyvin ja niitä kuluu enemmän. Materiaalin kierrätys tai kompostointi tulisi ottaa huomioon yrityksen alueella. Jos jotain joudutaan vaihtamaan tai poistamaan, olisi ympäristön kannalta tehokasta, jos se olisi biohajoavaa materiaalia tai mahdollisesti uudelleen käytettävissä johonkin muuhun tarkoitukseen.

Six Senses Hideaway Koh Samui- hotelli on järjestänyt kompostoinnissa hotellin omaan yrttitarhaan. Kompostia käytetään jälleen hotellin oman yrttitarhan ja taimiston tarpeisiin. Myös ravintoloiden käytetty ruokaöljy uudelleen käytetään biodieselinä. TK Tourin retkellä kaikki tarvittavat asiat otettiin veneestä ja käytön jälkeen pistettiin takaisin veneeseen, siihen kuuluivat myös ruokailusta tulleet roskatjaruuat(Liite1,44;Liite3,44).

Hyvä keino säästää luontoa tekemällä ja kasvattamalla itse omiin tarpeisiinsa, kuten ravintoloihin yrttejä ja vihanneksia ja hotellissa vaikkapa pesuaineet ja kalusteet. Art Café ja Six Senses Hideaway Koh Samui kasvattavat molemmat omiin tarpeisiinsa yrttejä, vihanneksia ja hedelmiä. Six senses- hotellin kasvatukseen käytetään vain ympäristöystävällisiä torjunta-aineita. Art Cafén viljely toiminta kuitenkin vielä niin pientä, että luomutuotteita olisi helppokasvattaa(Liite1,44;Liite2,44).

3.3.2Energiankulutusjatyötavat

Erilaiset huonemalliratkaisut ovat äärimmäisen tärkeitä, kun ajatellaan energia tehokkuutta. Suurimmaksi osaksi lasia oleva huone onkin päiväsaikaan hyvin valaistueikä setarvitsee ylimääräistä valaistusta. Senhuonopuolikiuitenkin on se, että seluovuttaalämmintätaikylmäilmaa,joten lämpimässä ilmastossa se johtaa kasvavaan paljon ilmastonin ja kylmässä lämmityksen tarpeeseen, joka puolestaankuluttaapaljonenergiaa.

Töitä tehdessä tulee ottaa huomioon, se että työvälineet ja työtavat ovat mahdollisemman ympäristöystävällisiä jatehokkaita. Tuotteen pitää tuodaksesille, että se on ekologinen ja kestävä kehityksen mukainen. TK Tourin käyttämä pitkähäntävene on jo pitkään ollut perinteinen kulkumuoto Koh Samuilla, niin kalastajilla kuin retkijäljestyjilläkin. Myös veneen tuntevat kalastajat osaavat sitä käyttää, jolloin polttoaineen kulutus ja veneen kuluminen on mahdollisemman vähäistä(Liite3,44).

Myöskin asiakkaiden huoneiden ilmastoinnin, valojen ja lämpimän veden säännöstely säästä paljolti luontoa, kun mitään ei pidetä turhaan päällä. Six Senses Hideaway Koh Samui- hotelli on vaihtanut kaikki lamppunsa energiatehokkaisiin lampuihin, jolloin säästää älyenergiaa omaan rahaansa. Energia tehokkuuteen siirtyminen lähes puolitti sähkömenot hotellissa vuonna 2007 (Six Senses Hideaway Koh Samui 2007, 7).

3.3.3 Päästöjä jälkiseuraukset

Päästöjen minimointi tapahtuu tiedottamalla asiakkaita omasta vastuustaan ja vaikutuksestaan ympäristöön. Päästöjä syntyy hotellien käyttämistä puhdistuskemikaaleista, käyttövedestä ja ravintoloiden ruokien pakkausmateriaaleista, ruuan tähteistä ja astianpesuaineista. Six Senses Hideaway-hotelli on tehnyt ratkaisun, jolla säästetään Koh Samuilla kauniita rantoja. Hotellin puhdistaa itse oman vetensä ja käyttää lähes kaiken puhdistamansa veden puutarhojen kasteluun (Liite 1, 44).

Päästöjen seuraukset voivat palvelujen käyttövaiheessa vakavat. Erilaiset kemikaalit vesistöihin päässeessään aiheuttavat niiden rehevöitymistä ja lopulta niiden täysin elinkelvottomaksi muuttumista. Myös ilmiöllinen fossiilisten polttoaineiden päästöt aiheuttavat ilmanlaadun huononemista ja se vaikuttaa edelleen alueen väestön terveyteen.

3.3.4 Sosiaaliset vaikutukset

Palvelun käyttövaiheessa ovat sosiaaliset vaikutukset suurimmillaan. Paikallisilla työntekijöillä on mahdollisuus päästä oppimaan vierailijain kulttuureista, mikä onkin kulttuurisen yhteisymmärryksen tulevaisuuden kannalta tärkeää. Varsinkin kehittyvässä maissa, joissa informaatio tekniikka on vielä samalla asteella, kuten esimerkiksi Suomessa ovat vieraat niitä harvoja mahdollisuuksia olla tekemisissä jonkun toisen kulttuurin kanssa. Myös omien työntekijöiden kouluttaminen, terveydenhuollon järjestäminen ja alueen työllistymisen lisääminen, kuuluvat kestäviin arvoihin, joita yrityksen pitäisi noudattaa, varsinkin jos alueella ei vielä ole. Terve ja hyvin toimiva yhteisö houkuttaa matkailijaa varmasti enemmän ja hyöty tuleesilloin myös yritykselle ja yhteisölle.

TK Tour käyttää paikallisia veneen omistajia toiminnassaan ja näin jakaa tuottoa laajemmin yhteisölle. Paikallistuntemusta arvostetaan, mutta koulutus voi jäädä tässätapauksessavähiin, koska se on työntekijöiden omallavastuulla (Liite3,44).

Art Caféen perustana on hyvinvointi, jota se myös pyrki tarjoamaan työntekijöilleen. Työntekijöiltä tullessaan yritykseen töihin ei ole vaadittu mitään koulutusta, vaan heidät koulutetaan yrityksessä. Art Caféen järjestämät ympäristöillat, joissa vieraillee luennoitsijoita tai katsotaan ympäristöstä kertovia elokuvia, antavat mahdollisuuden paikalliselle väestölle laajentaa maailmankatsomustaan (Liite2,44).

Six Senses Hideaway Koh Samui-hotellilla on työntekijöitä hieman yli 280. Koulutusta tehdään ristiinkouluttamalla työntekijöitä yrityksen sisällä. Tämä parantaa ammattiosaamista ja luo mahdollisuuksia kaikille työntekijöille tasapuolisesti. Myös monikansallinen työympäristö kehittää kulttuuriymmärrystä ja kielitaitoa, tämä ei koske vain Six Senses Hideawaytä vaan ihan kokonaisuutena vastaisestijokaistakolmeayritystä (Six Senses Hideaway Koh Samui 2007,12).

3.4 Tuotteen jälkikäyttö

Tuotteen jälkikäyttö on viimeinen elikaaren vaihe. Tässä kappaleessa käsitellään sitä, mitä tapahtuu, kun asiakas lopettaa palvelun käytön ja poistuu tai on poistumassa yrityksestä. Suurin osa palvelun jälkikäytöstä menee sen takaisin myyntikuntoon saamiseen ja tuoton ja tiedon sijoittamiseen paikalliseen kehitykseen.

”Art Cafeella on myös muutama yhteisöllinen projekti. Joka sunnuntai Art Cafeessa on luennetsijoita jotka pitävät esitelmää niin terveydestä kuin ilmastosta ja luonnosta. Ravintola näyttää myös elokuvia aiheesta. Toinen tempaus on kerran kuussa tapahtuva ” Täydenkuun tapahtuma”. Siellä asiakkaat saavat maistella erilaisia ruokia ja juomia ilmaiseksi. Lahjoituksia kerätään rahat menevät saarenerihyväntekeväisyyskohteisiin.

Omistajalla on sinällään erikoinen lähestymistapa, hän ei tee bisnestä vaan jakaa hyvää mieltä ja tietoa. Työntekijöilleen hän opettaa omien sanojensa mukaan rakkautta ja ympäristöasioita. Todella arvostettava elämäntapa ja myös tässä tapauksessa toimiva ravintola konsepti.”
(Liite2.30.6.2010RaporttiArtCafe)

”Noin kello kahden aikaan nousimme takaisin pitkähäntäveneeseemme ja suuntasimme kohti Koh Samuita. Aallot olivat jälleen aika korkeat, mutta lyhyt matka ja todella ammattitaitoinen kaveri ohjasi amassa venettä teki matkasta mahdollisemman miellyttävän. Rannalta pien en odottelun jälkeen lähdimme, samalla pakettiautolla kuin olimme tulleetkin, kohti hotelleja.”
(Liite3.2.7.2010RaporttiTKTour)

”SeuraavaksimenimmeHearthHouseen,jokaoliivaan yrtti-jataimitarhojen vieressä. Siellä sijaitsee varmasti koko hotellin sisäilmäterä, jos ajatellaan ekologisuutta. Hotelli valmistaa biodieseliä. Siihen tarvittavia pähkinöitä kasvatetaan hotellin alueella ja tarvittava kasvisöljy saadaan hotellin ravintoloista, joissa öljyä ei heitetä hukkaan. Biodieseliä käytetään sitten hotellin autojen ja moottoripyörien polttoaineena. Näitä autoja on vain vasta muutama, mutta tavoitteena on saada kaikki hotellin omistamat ajoneuvot käyttämään ympäristöystävällisiä polttoaineita. Bio kaasua on yksi tällä hetkellä meneillään olevista projekteista ja sen myötä saataisiin lisää autoja ja moottoripyöriä kulkemaan ekologisemmin.” (Liite1.17.6.2010RaporttiSix Senses Hideaway Koh Samui.)

3.4.1 Materiaalitjaraaka-aineet

Tuotteen tai palvelun jälkeensä jättämät materiaalit eivät saisi jäädä haittaamaan alueen yhteisöä tai luontoa. Materiaalien tulisi olla biohajoavia tai kierrätettävissä helposti, koska varsinkin kehitysmaissa jätteen jalostaminen ja käsittely on lähes olematonta. Tämä johtuu siitä, että jätteen käsittely, lajittelu ja uudelleen työstämien on kalliimpaa kuin uuden tekeminen. Jäljelle jäänyt jäte saattaa silloin päätyä luontoon, jossa vuosia kuluu ennen kuin jäte on kokonaan hajonnut. Luonnossa jätteen vaarallista eläimistöille, kasveille ja ihmisille.

Varsinkin palvelun elinkaareissa on tärkeää, että tuotantovälineet ovat pitkäikäisiä. Six Senses Hideaway ja TK Tour ovat molemmat yrityksiä, joiden palvelut perustuvat johonkin kiinteään ja pysyväan elementtiin. Hotellintapauksessa se on hotellihuone ja TK Tourilla se on heidän veneensä ja luonnon luomat kohteet. Molemmissa yrityksissä palvelun on pysyttävä lähes samanlaisena satojen asiakkaiden ajan, ilman merkittäviä muutoksia. Tämä vaikuttaa materiaalien laatu ja niiden huoltotoimenpiteet (Liite1,44; Liite3, 44).

Art Café päätoimi on tarjota ruokaa. Sen on siis käytettävä materiaaleja jotka kestävät pesua ja useita käyttökertoja. Myös ruoka-aineiden on oltava sellaisia, että niistä ei jää ylimääräistä, kun niitä valmistetaan, tulisi valmistaa koko raaka-aine. Tässä tapauksessa on paljon kiinni kokkien ammattitaidosta ja raaka-aineidenlaadusta(Liite2,44).

3.4.2Energiankulutus

Energiaa kuluu tilojen ja välineiden takaisin alkuperäiseen tilaan saattamiseen. Energiaa säästävät laitteet vähentävät energian kulutusta pitkällä aikavälillä, kun niitä tarvitse vaihtaa uusia.

3.4.3Päästötjajälkiseuraamukset

Päästöt ja niiden jälkiseuraamukset riippuvat palvelun jälkikäytössä, miten elinkaaren alku- ja käyttövaiheissa on onnistuttu. Valitut biohajoavat tuotteet tai materiaalit ovat palvelun loppuvaiheessa helppo hävittää, jos on esim. kompostointijärjestetty. ArtCafén ja SixSense Hideaway Koh Samui-hotellin tapauksissa molempien itse viljeltyt raaka-aineet ovat hyvä syy kompostin järjestämiseen.(Liite1,44;Liite2,44)

Kuva11.SixSensesHideawaynkasvimaa

3.4.4 Sosiaaliset vaikutukset

Liiketoiminnan päätavoite on tehdä voittoa. Kestävää ja osanvoitosta ympäristön suojeluun ja yhteiskunnan yrityssitaisuudesta suurempivaikutusta on ympäristöön osallistuneiden yritykset toimivatsamallatavoin.

Yrityksistä isoin Six Senses Hideaway Koh Samuilah joittaa vuosittain tuloksestaan viisi prosenttia erilaisiin Koh Samuilah maailman kehitysprojekteihin. Vuonna 2007 hotellilahjoitti yhteensä 53000 yhdysvaltain dollaria (USD), se myös osallistui lahjoittamalla rantasiivouksiinsaarella (Liite 1, 44).

Art Café haluaa myös osallisena alueensa kehityksen sijaan hyväntekeväisyys projekteissa. Yritys järjestää kerran kuussa hyväntekeväisyystapahtuman, jonka tuotto menee paikallisiin kohteisiin. TK Toure in äkyvästi järjestätapahtumia tai lahjoita rahaa (Liite 2, 44; Liite 3, 44).

4. YHTEENVETO

4.1 SixSensesHideawayKohSamui-hotelli

Tässä luvussa käyn vielä lävitse yleisesti yritysten onnistumiset, epäonnistumiset ja mahdolliset kehitysehdotukset kestävän matkailun osalta. SixSensesHideaway on onnistunut hyvin ottamaan huomioon kaikki osa-alueet kestävästä matkailusta, kun otetaan huomioon, että se on iso kansainvälinen yritys. Hotellin alueelta löytyvät vedenpuhdistamo, kompostointi, biodieselijäljöstamo ja kasvimaat. Se osallistuu Koh Samuin saaren ympäristön kehittämiseen ja suojelemiseen. Hotelli myös lahjoittaa osan tuotostaan hyväntekeväisyyteen, niin paikallisiin kuin maailmanlaajuisiin kohteisiin (Liite 1, 44).

Six Senses Hideawaysta löytyy hyvin vähän mitään kestävä matkailun vastaisia tekijöitä. Sijaintion kuitenkin mielestäni yksinegatiivinen puoli. Hotelli on sijoittunut eristyksiin. Asiakkailta vaaditaan paljon omaoimisuutta, jos he haluaisivat päästä käyttämään paikallisten tarjoamia palveluita. Asiakkaat siis joutuvat tukeutumaan lähes kokonaan hotellin omiin palveluihin. Täysihoitohotelleista ei juuri päädy tuottoa paikallisille yrittäjille, joten hotellit tekevät tuottoa vain omaan tiliinsä. Samoin myös sulko puolisot vaikuttaa saattavat jäädä vähäisiksi.

4.2 ArtCafé

Art Cafén ravintola toimii kokoonsa nähden esimerkiksi kahden ravintolan voimin Koh Samuin saarella. Taidokkaasti koottu ruokalista on täynnä tuoreita ja ekologisia ruoka-aineita. Omistaja pitää hyvää huolta työntekijöistään ja asiakkaistaan. Työntekijöiden ja asiakkaiden valistus ympäristöä koskevista asioista on osoittanut, että ArtCafé on olemassa "tusina ravintola" saarella. Myös kuukausittain järjestettävä hyväntekeväisyystapahtuma on hieno tapa kerätä ihmisiä yhteen jonkin asian puolesta (Liite 2, 44).

Mielestäni ainoa huonopuoli Art Caféssa on, Six Senses Hideawayn tapaan, sen sijainti, jonka toivoisi olevan parempi. Tämän hetkiset sijainnit saaren pääkaupungissa ja vähän syrjemmällä osuudella päätiellä Bophutissa eivät ole matkailijoiden suuresti suosimia alueita. Varsinkin matkailijoita soisi käyvän ravintolassa enemmän. Nyt ravintola on lähes vain paikallisten tiedossa. Asiakkaiden lisääntyminen toivottavasti aiheuttaisi tämän tyyppisten ravintoloiden ja muidenkin kestävän matkailun mukaisten yritysten yleistymisen Koh Samuun saarella.

4.3 TK Tour

Ekoturismi käsitteenä ei ole synonyymi kestävälle matkailulle. Eko-liitteellä yritys saapaljon anteeksi ympäristö- ja sosiologiset tavoitteistaan. Ekoturismi on todella myyntiorientoitunutta eikä taustalla oletettavasti naimuutakuin voitto (Hemmi 1995, 20). Yksi syy, miksi valitsin TK Tour ohjelmapalveluyrityksen oli paikallisen matkatoimiston suositus. Kuten olin jo aikaisemmin maininnut, hinta ja retken kohdistuminen läheiselle saarelle oli myös osapäättökärsentekoa.

TK Tour ei ole oman toimintansa takia kovinkaan kestävä matkailua. Se jopa hieman alisuorittaa aivan perusohjelmapalveluyrityksen laatuvaatimukset. Positiivista on, että se käyttää paikallista työvoimaa, pitkähäntä veneitä ja paikallisten aluetuntemusta. Näillä tavoin tulisi yrityksen jakaa tekemäänsä tuottoa paikallisille (Liite 3, 44).

Kestävän matkailun osalta negatiivisia asioita löysin käymälläni retkeltä todella paljon. Yksi lähes koko retken ajan vaivanneista asioista oli asiakaspalvelu tai lähinnä sen puute, joka on tärkeä osa jokaista yritystä joka on tekemisissä asiakkaiden kanssa matkailu alalla. Oppaiden kielitaito oli olematonta, joka tekijöiden muuten vähäisestä kommunikoinnista entistäkin vaikeampaa. Kommunikoinnin puutteesta johtuen snorklaukseen aikajakointi on tulla ohjeistusta muutamaksi, mihin suuntaan pitimennä.

Molemmat edellä mainituista aktiviteeteistä tehtiin vedessä, jossa herkätkorallit nousivat lähelle pintaaja ohjeiden puuttuessa osatkeilijöistä saattoi vahingoittaa koralleja.

Oppaiden ammattitaito korostuu tässä asiassa hyvin. Jos yritys palkkaa jo koulutettuihinsa hyvin kouluttamattomia työntekijä t voidaan välttyä luonnonturhalta kulumiselta ja tухoutumiselta. Oppaiden käytöksestä huomaasemikä oikeastaan on yrityksen jayhteiskunnan asennekestävää matkailu kohtaan.

4.4 Koh Samu tulevaisuus kestävä matkailu kohteena

Koh Samu tulevaisuus on mielestäni käänne kohdassa. Koh Samu matkailija määrät ovat nousseet ja tämä on vaikuttanut saaren ympäristöön ja väestöön. Matkailun innoittama rakennus buumi on jo kääntynyt saaren kehitystä vastaan. Saari on lähes täynnä ulkomaalaisten omistamia hotelleja, ravintoloita ja baareja. Rakennukset rakentuvat huimaa vauhtia ja maksavat vain murto-osan länsimaisesta vastaavasta. Lomakausina saaren täyttävät lomailijat ja työntekijät muualta Thaimaasta. Hiljaisina kävijäkausina saaren hotellit ja ravintolat joutuvat alentamaan hintojaan ja ylitarjonnan takia osa yrityksistä joudutaan jopa sulkemaan.

Matkailu on tuonut Koh Samu saarelle paljon erilaisia negatiivisia sivuvaikutteita. Huumeet, järjestäytynyt rikollisuus, prostituutio, korruptio ja laittomat siirtolaiset ovat Koh Samu saaren ongelmia, jotka eivät näy normaaleille matkailijoille. Nämä ongelmat kuitenkin nousevat usein esiin saarten asukkaiden ja yrittäjien arkielämässä. Matkailun tuoma varallisuus on luonut Koh Samu alamaailmasta todellasi kängäran, jonka vaatimat ihmiset ympäristöön ei juuri näe päivänvaloa julkisuudessa. En usko pikaista ratkaisua löytyvän mihinkään näistä ongelmista johtuvien viranomaisista ja Thaimaan valtiopäiväkaudesta.

Vuonna 2010 Nu Coastal, englantilainen energiayhtiö, ilmoitti aloittavansa luonnonkaasun poraamisen Koh Samu lähialueilla. Tämä aiheutti voimakkaan vastareaktion Koh Samu asukkaissa ja yrityksissä. Osasyllisenä reaktioon oli

varmasti samana vuonna, 2010 tapahtunut öljynporausta lautan räjähdys ja sen luoma luonnonkatastrofi, joka lähes kokonaan tuhosi USAn etelärannikon matkailuteollisuuden. Keväällä Koh Samuun asukkaat järjestivät protestin, joka keräsi kokoon tuhansia poraamista vastustavaa ihmisiä. Mielestäni tämä saattaa olla juuri se syy mikä saa ihmiset ja saaren muuttamaan parempaan ja kestävämpään suuntaan. Poraukset ovat viivästyneet, mutta ne todennäköisesti tullaan aloittamaan lähivuosina (BangkokPost, 2010).

5. LOPUKSI

5.1 Tutkimustyön arviointi

Tutkimus onnistui oman näkemykseni mukaan kohtuullisesti. Vaikka tutkimus ei ollut minkään yrityksen toimeksiantona, koski se kuitenkin matkailun yrity maailmaa. Myös tutkittujen yritysten valinta ja niiden monipuolisuus oli mielestäni onnistunut. Opinnäytteenä analysointi olisi voinut olla tarkempaa, mutta siitä kuitenkin saa kohtalaisen kuvan yritysten kestävydestä. Elinkaari teorian ja MET- matriisin valinta teoriaksi tähän opinnäytetyöhön on onnistunut. Teoria auttoi jäsentämään tutkimustajahelpottimyyöksen kirjoittamista.

Tutkimuksen kohokohta oli aineiston keruumatka Koh Samuun saarelle kesällä 2010. Aikaa olin varannut aineiston keräämiseen noin kaksi kuukautta, jonka aikana valitsin tutkimukseen haluamani yritykset, otin yhteyttä niihin ja kävin tutustumassani niihin.

Tutkimuksen aikana hankaluuksia oli Thaimaassa ollessani aineiston keräämisessä, joka suoritettiin osittain haastattelulla ja havainnoimalla. Kielimuuri aiheutti useita väärinymmärryksiä ja aineistondokumentointi onnistui oikeastaan vain raporttien ja kuvien muodossa. Kielinä haastattelu tilanteissa oli huono englanti ja thai, joten haastattelun puhtaaksi kirjoittaminen olisi ollut lähes haasteellinen tehtävä.

Tämä oli ensimmäinen opinnäytetyöni ja tutkimukseni , jonka olen tehnyt. Yllätyin kirjoittamisen raskaudesta, koska aiemmat työni eivät ole olleet näin laajoja. Työ vei huomattavasti enemmän aikaa kuin olin alun perin kuvitellut. Voin kuitenkin kuvitella, että tämän työn tekeminen on ollut hyvin kinkkainen kokemus minulle kirjoittajana.

5.2 Tulevat tutkimukset

Mielestäni mielenkiintoinen jatkotutkimus olisi tutkia matkailijoiden käsitystä kestävästä matkailusta. Mikä heidän mielestään on kestävä matkailu ja tunnistavatko matkailijat sen? Kestävä matkailu olisi myös hyvä alue markkinointitutkimukselle. Olisi hyvä selvittää erilaista terminologiaa, mitä matkailuun ja niiden markkinointiin kuuluu näissä tapauksissa. Koh Samui ta koskien voisi tehdä tutkimuksen aiheesta tarvittaisiinko saarelle oma yritysten kestävä matkailun opas. Kestävä matkailun tutkimusmahdollisuudet ovat todella laajat, koska se leviää koskemaan koko yhteiskuntaa ja ympäristöä.

LÄHTEET

Kirjallisuus

Cummings, J. Blond, B, Konn, M. Warren, M. Williams , C. 2005. Lonely Planet: Thailand. Lonely Planet Publications.

Hemmi, J. 1995. Ympäristöjaluotomatkat. Virolahti: Vapaa-Ajan Konsultit

Hemmi, J. 2005. Matkailu, ympäristö, luonto. Osa 2. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S. Remes, P. Sajavaara, P. 2009. Tutkimusraportteja ja artikkeleita. Helsinki: Kustannusyritys Tammi.

Medlik, S. 2001. Tourism and Hospitality in the 21st Century. Elsevier Butterworth-Heinemann.

Kosonen, M. Linna, T. S. Hynynen P.-M. 1995. Matkailun ympäristövaikutukset ja niiden arviointi. Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen julkaisu B44

Lehtipuu, M. 2007. Koh Samui ja Siamin lahti. Suomalainen matkailuopas.

Saarinen, J. Järviluoma, J. 2002. Luontomatkat luonnosta. Rovaniemi tutkimusasema. Teema: virkistystä ja elämyksiä

Saukkonen, P. 1999. Matkailun globalisaatio. Helsinki: Suomen YK-liitto.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu, Työ ja elinkeinon tutkimusraportti 8/2008. Matkailu MIPS - Matkailun luonnonvarojen kulutus. Edita Publishing Oy

Verhelä, P. Lackman, P. 2003. Matkailun ohjelmalliset palvelut: Matkailuelämysten tuottaminen ja toteuttaminen. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Elektronisetlähteet

AmazingThailandalwaysamazesyou.Eturbonews.2010.
<http://www.eturbonews.com/17139/amazing-thailand-always-amazes-you>.Luettu
15.2.2011

BangkokPost. DrillingoffKohSamuifacesdelay.
<http://www.bangkokpost.com/business/economics/200292/drilling-off-koh-samui-faces-delay>.Luettu15.8.2010

BestWestern.Greenprogram.
<http://www.bestwestern.com/programs/bwgreen/initiatives.asp>.Luettu8.1.2011

CBI-T.CommunityBasedTourism.
<http://www.cbt-i.org/travel.php>.Luettu6.1.2011.

GreenbookSamui.ThegreenIslandproject.
http://www.samuifilmfestival.com/downloads/greenbook_samui.pdf.
Luettu14.6.2010

KohSamuiInfo.AboutSamui.
<http://www.kohsamui-info.com/info/samui.html>.Luettu14.2.2011

Kuluttajavirasto.Ekoostaja.Matkailunkasvuuhkaa ympäristöä.
<http://www.kuluttajavirasto.fi/fi-FI/eko-ostaja/matkailu/>.Luettu24.4.2010

Mackey,M.GreeningThailand'sTourismandTravel Trade.
<http://www.suite101.com/content/greening-thailands-tourism-and-travel-trade-a201356>.Luettu7.1.2011

Marriot.Enviroment
<http://www.marriott.com/corporate-social-responsibility/corporate-environmental-responsibility.mi>.Luettu8.1.2011

Metsähallitus.Kestäväkehitys.
<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Hankkeet/Rakennerahastohankkeet/ElimyssaloltaVienansalolle/Kestavakehitys/Sivut/Kestavakehitys.aspx>.Luettu12.2.2011

Mindcom.Vihreäkonsti.MET-matriisi
<http://www.mindcom.fi/vihreakonsti/maksi/frame.htm>.Luettu8.1.2011

Reearth.Sustainabletourism.

http://reearth.com/reearth_my_world/sustainable-tourism/.Luettu16.1.2011

SixSensesresortsandspas.2010.Companystructur e.

<http://www.sixsenses.com/About-Six-Senses/Company-Structure.php>.

Luettu9.1.2011

SMAL.HelsinkiDeclaration.Kestävänmatkailuninfo paketti.

<http://www.smal.fi/index.php?430>.Luettu15.2.2011

TEATA.

<http://www.teata.or.th/?l=EN&p=home>.Luettu6.1.2011

Thaiwebsites.Thailand:TouristArrivalsfrom1998 till2010.QuarterlyData2007-

2010. <http://www.thaiwebsites.com/tourism.asp>.Luettu8.1.2011.

TheGreenislandproject.

<http://www.thegreenislandproject.org/>.Luettu14.5.2010

TKTour.AboutTKTour.

<http://www.tktoursamui.com/tk-tour-samui.php>.Luettu15.6.2010

Travelcon.Kestäväkehitysmatkailussa.

<http://www.travelcon.fi/ymparistotietous.php?osa=kehitys>.Luettu20.4.2010

UNEP.SustainableConsumption&ProductionBranch. SustainableTourism.

<http://www.unep.fr/scp/tourism/sustain/>.Luettu15.2.2011

UNWTO.Factsandfigures.Tourismhighlights,Editio n2010.

<http://www.unwto.org/facts/eng/highlights.htm>.Luettu7.1.2011

Valtionympäristöhallinto.Elinkaariajatteluja–ar viointi.

<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Hankkeet/Rakennerahastohankkeet/ElimyssaloltaVienansalolle/Kestavakehitys/Sivut/Kestavakehitys.aspx>.Luettu17.2.2011

LITTEET

LIITE1.

SixSensesHideawayKohSamuitutustumiskäynti17. 6

Alunsovittelujenjälkeensainsovittuatapaamisen SixsensesinPRmanager:n kanssa.Tapasimmehotellinvastaanotossatorstaina 17.6kelloneljäiltapäivällä. Hotellissaon66vierailletarkoitettuavillaa,ka ksiravintolaajakylpylä.Ravintolatja kylpylätovatavoinnamyöshotellinulkopuolisille asiakkaille,ravintoloissanoin puoletovatulkopuolelta,kylpylässänoinviidennes .

Aluksilähdettiinpienellekierroksellehotellino mallealueelle.Kierrostehtiin sähkömoottorisellagolfautolla.Alueontodellavi hreäjatunnelmaontodella viidakkomainen.Oppaaniselittiminullehotellinko nsepttia,piilopaikkaluonnon keskellä.Muutamanmutkanjälkeensaavuimmeyhdelle villalle,jokaoliresortin pienimpiä.Hintaatällemajoitukselle30000thb,t odellakorkeasaarenhintatasoon nähden.Villatovatsijoittuneetaikalaajallealue ellejaetäisyydetovathotelliksiaika isot.Ongelmaanonratkaisu,jokaisenhuoneeseenku uluuhovimestarijoka soitostaajaasähkögolfautonminneasiakashaluaah otellinsisällä.

Ensimmäinenmikähuoneessapistinäkyvästiesiinol ilasiseinäntjasisustus,jonka materiaalliolisuurimmaksiosaksipuuta.Lasisein ätsaavataikaantodella metsäisentunnelmanjasesopiikyllähotellinimag oon.Myöspuusisustuson erittäinluonnollisennäköinen.Kylpyhuoneolimyös luonnonpuullajakivellä sisustettu,mm.kylpyammeolikaiverrettulattiaan, jokaolikiveä.Ulkonaisolla

terassilla oli uima-allas. Ulosastuessani huomasi hotellintoimesta on jouduttu laittamaan uloson myy kokonaan luonnonmateriaaleista, kuten bambusta tai materiaaleja eikä aikanaan näkynyt hotellin alueella.

Seuraavaksi hypähtiin autoon ja ajettiin 1.5 km päästä yrttitarhaan, joihin hotellissa on kaksi, ja se on Earth House, joka on hotellin ekologinen projekti. Yrttitarha on hotellin ravintolan takapihalla. Yrtille on tarjottu ravintolaan tarvittavat kasvit ja kasvatettiin. Ylijäämä markkinoilla. Sieltä löytyi myös aita- ja jätteenkäsittely. Kaikki kasvit ovat kotoperäisiä ja täysin orgaanisia. Käytettiin kemikaaleja.

Tältä alueelta löytyi myös kaikki hotellin alueen liittyvät toimenpiteet. Hotellin ulkoalueiden hoito voidaan uudelleen käyttää. Myös hotellin kahden ravintolan ruokajätteet voidaan tänne kompostoitavaksi. Kompostimateriaalikäyttöä. Myös Koh Samuinsaarelle erittäin pienet kookos löydät uusia käyttötarkoituksia, esim. kookospähkinä villaajot käytetään nyjen ja muiden pehmusteiden jätteen kompostointiin. Hotellin ulkoalueiden hoito voidaan uudelleen käyttää. Myös hotellin kahden ravintolan ruokajätteet voidaan tänne kompostoitavaksi. Kompostimateriaalikäyttöä. Myös Koh Samuinsaarelle erittäin pienet kookos löydät uusia käyttötarkoituksia, esim. kookospähkinä villaajot käytetään nyjen ja muiden pehmusteiden jätteen kompostointiin.

Seuraavaksi menimme Earth Houseen, joka on aivan vieressä. Siellä sijaitsee varmasti kaikki ekologisuus. Hotellin ulkoalueiden hoito voidaan uudelleen käyttää. Myös hotellin kahden ravintolan ruokajätteet voidaan tänne kompostoitavaksi. Kompostimateriaalikäyttöä. Myös Koh Samuinsaarelle erittäin pienet kookos löydät uusia käyttötarkoituksia, esim. kookospähkinä villaajot käytetään nyjen ja muiden pehmusteiden jätteen kompostointiin.

kaikkihotellinomistamatajoneuvotkäyttämäänympä ristöystävällisiäpolttoaineita. Biokaasuonyksitällähetkellämeneilläänolevista projekteistajasenmyötä saataisiinlisääautojajamoottoripyöriäkulkemaan ekologisemmin. Tämäkoko polttaineprojektiontäysinuniikkiainakinthaima assajahotellionsiitätodella ylpeä.

Viimeiseksipääsinvielätutustumaankylpylään. Kylpylässäasiakkaillaon mahdollisuussaadahierontaaitahoitoja,saunoja akäydäkuntosalillataivaikkapa osallistuaajoogaan. Rinteeseenrakennettujotenrappusiajaerittasojaolipaljon. Hoito-jahierontahuoneitalöytyykuutisenkappaletta,muttamyösulkokatoksiajoita voidaankäyttälöytyyuseampi.

Kaikenkaikkiaanonaivanällistytäväämitenpaljo nylimääräistäSixsensestekee, normaalinmajoitustoiminnanlisäksi.Kaikkinämäex traprojektillisäävätvarmasti menoja,muttaniistätuleevarmastisäästöä,niine kologisestikuin taloudellisestikkkin.MielestäniSixsenseonjopa ljonenemmänkuinhotellisiinä mielessä,mitenpaljonmuutatointaasesisältää jakuinkasyvälleseon perehtynytkestävänkehityksenperiaateisiin.

Keskusteluistakuitenkinkäviilmise,ettäkyseess äonluksusluokanhotellija palvelupitäääollasenmukaista.Seettäasiakasma ksaamajoituksestaanjo länsimaisentasonmukaanaiakovanhinnantarkoitt aaettäasiakkaallejää loppuenlopuksivapaatkädettehdämitähaluaa.Asi akkaidenomatoimintavaati jossaintapauksissa,myöshotellinimagonvastaista toimintaa.

Sixsensesistänäkee,ettähotellionalustaalkaen suunniteltukestävääturismia silmälläpitäen.Setodellalaaajamittaintoimint ajajoihinkinyksityiskohtiin

meneminen on hämmästyttävää, enkä ole missään ennen sellaista nähnyt tai kuullut, tai edes ajatellut että ne kuuluisivat hotelliin toiminnalle. Kyseessä on varsinainen Koh Samui helmijavarmasti yksiedellä kävijöistä saaren jakoko Thaimaan majoitus-jaturismiteollisuudessa.

LIITE2.

RaporttiArtCafe30.6.2010

ArtCafe sijaitsee Bophutissa Koh Samuilla pohjoisraannikolla, aivansaaren päätien varessa. Kyseessä on kahvila, ravintolajohyvinvoittajien keskus. Ravintolaan astuessaan pistää silmää jälleennuupainotteinen sisustus, joka on hyvin pohjois-Thaimaalaista, etelässä käytetään enemmän bambua. Paikalla vaikuttaa enemmän kahvilalta kuin ravintolalta, mutta ruokalistalla on laaja valikoima.

Ruokalista on todella kasvispainotteinen. Silmämääräinen luultavasti noin 85% ruuista ei sisällä lihaa. Kasviksia, soijaa ja papua käytetään runsaasti, joista varsinkin soija on hyvä lihan korvike. Sen vähäinen lihan kinkin saanti on tehty selkeä valinta. Listalla löytyy vain kanaa ja kalaa, kinkku on vaihtoehtona. Kanajalka on vathuomattavasti ympäristöystävällisempi liha vaihtoehtojakuin nautan-taisian liha. Ravintola tarjoaa keuhkoihennettua saarella ollesani. Jälleentamaton varmasti enemmän terveystietoisuutta ja valintaa, mutta ruokalistalla on keuhkojen ja keuhkoihennettua saarella ollesani. Jälleentamaton varmasti Ravintola ei ole päättänyt käyttää keinotekoisia väkijamainostaita vapaana. se on natriumglutamaatti.

Kaiken kaikkiaan ruokalista tarjoaa todella laajan kirjoituksen paikallisiin tuotteisiin ja vaihtoehtoina.

Myöserillinenjuomalistaontodellalaaja, sisältä enkahveja, erityyppisiäiteitä, terveysjapuhdistusjuomia. Testiinlähtimaitokahv ijasitruunatee, joista molemmatmaistuvattodellahyviltäjatuoreilta. V arsinkinteentuoresitruunan makuolitodellayllätys.

Hintatasoltaanravintolaonedullinenverrattunasa arenmuihinravintoloihin. Varsinkinkahvitjateetovathyvinkinhalpojatasa onsanähden. Monessapaikassa joutuumaksamaanhuonompilaatusestamoninkertais enhinnan. Paikkatoimiikin yhteistyössäjoogastudioidenkanssa, antaentässä symbioosissasitäruumiin ravintoa.

Seuraavaksipääsinksiksi paikanomistajaan. ArtC afeenomistaathaimaalainen nainen Sugitra” June” Kendoonjong, jokaontullutK oh Samuille Bangkokista. Koh Samuitalöytyytiseasiassakaksi ArtCafeeta. Ensi mäiseksiperustettusijaitsee Nathonissajaontoiminutsielläjo 11 vuodenajan. Bophutissasijaitseva ArtCafe onperustettukolmevuottasitten.

ArtCafepyrkiiolemaanterveysruuankanssamahdoll isemmanajantasalla. Ruoka- jajuomalistaauudistetaanainauudentiedontules a.” June” onmyösalkanut kasvattaaayrttejä ravintolantarpeisiin. Ruokalista kuitenkin sisältääjonkin verran

raakaaineita jatkajoudutaan tilaamaan Thaimaan ulkopuolelta, josta yöhieman Art Cafe on ekologisuutta.

Art Cafeella on myös muutamia yhteisöllisiä projekteja. Jokaisunntai Art Cafeessa on luennonsijoitajokapitävatesitelmäni intervyydestä kuin ilmastotajaluonnosta. Ravintolan näyttämöselokuvia aiheesta. Toinen tempaus on kerran kuussa tapahtuva ”Täydenkuun tapahtuma”. Siellä iäkkaatsaavat maistella erilaisia ruokia juomailmaiseksi. Lahjoituksia kerätään rahat menevät saareneri hyväntekeväisyyskohteisiin.

Omistajalla on sinällään erikoinen lähestymistapa, häneen ei bisnestä vaan jakaa hyvää mieltä ja tietoa. Työntekijöille hän opettaa omiensa ojen samukaan rakkautta ja ympäristöasioita. Todella arvostettav elämäntapajamyöstässä tapauksessa toimiva ravintolakonsepti.

LIITE3.

TKTourinraporttipoikkeaaahiemankahdestamuusta raporistasillä,ettäen oikeastaanhaastatellutyriyksentyöntekijöitälainkaan,vaanosallistuintitseheidän järjestämälleenretkelle.Mielestänitämähavainnointipaljastaaenemmän yrityksestäkuinhaastattelu,koskakohdesaattaapainottaavainjoitaintiettyjä asioita.

RaporttiTKTOUR/KayakingSnorklingTrip2.7.2010

Samuillaonuseitapäiväretkienjärjestäjäjoista TKTOURonyksiharvoista,joka järjestäävalmiitaretkiäsaareneteläpuolellasijaitsevilleKohTanjaKohMudsumsaarille.Testinotinpuolipäivääkestävänsnorklausjakanoottiretken,hintaan 1100bathia.Ostinretkenpaikalliseltamatkatoimiselta,jokasuosittelesitä parhaanavaihtoehtonajuurisaareneteläpuolellesuuntautuvilleretkille.Halusin KohTanille,koskamuutkohteetsijaitsevatusentunninlaivamatkanpäässäKoh Samuista.KohTanillematkakestäänoin15-20minuuttia.

Aamualkoikellokahdeksanhotellikuljetuksella.Hotellinpihaantulipieni pakettiauto.Olinensimmäinenkyytiinotettava,jotenjatkoimmematkaa suhteellisenvilkkaastikohtiThongKruttia.Kyytintotettiinnelihenkinenperhe saksastajanoiin20minuutinkuluttuusaavuimmeTKTOURravintolaan,joka sijaitsirannallajossavenemeitäodotti.

Veneoliperinteinthaimaalainenpitkähäntävene, istumapaikkojaehkänoin kymmenellehengelle.Venematkasnorklauspaikallekestinoin25minuuttia.Päiväolipilvilinenjaaikatuulinen,jotenaallokkoaolijonkinverran.Saksalaisenperheen nouremmatolihienharmissaantästä,aallothelpottivatkunpäästiinsaaren suojanpuolelle.

Snorklauspaikkasijaitsimuutamansadanmetrinpäästäsaaresta.Korallitoli merkittypoijuillajaveneilleolivalmiitkiinnittymispaikatjotenankkuriaeitarrinnut laskea.Seuraavaksijaettiin sukellusmaskit,snorkkelitjakelluntaliivit,jakoko porukaveteen.Minkäänmallistaohjeistustaeiannettu,näytettiinvainsuunta missäkorallitsijaitsevat.Tämämm.johtisiiheneittäosaretkelijoistäseisoikorallin päällä.KorallitvetivätvertojaKohTaan,läheisenkuuluisansukelluskohteen, koralleille.Snorklaajiympäröiaivanjärjetönmääräkalaja,johtuensiitäettä oppaatheittivätleipäähoukutellakseenkaloja.Snorklausaikaaolivähänreipas tunti,jokaolihansopivasti.Siinääjassakerkesinäkemäänläheskokoriutaneikä kerrennyttulemaankovinkaankylmä.

SnorklauksenjälkeenolivuorossaruokailuKohTani nranallasijaitsevassa ravintolassa.RuokaolikuitenkinvalmistettuTKTo urinomassaravintolassaja

otettusieltämukaan. Ruokanaolithaikklassikkoja neivätsuutajuurikaanpolttaneet. Ruokailussakä jotkapakattiinmukaanveneeseenjavietiintakaisi

Ruokailustasiiryttiinkajakoimaan, jokatapahtuis kanoottiotettiinveneestäannettiinmelakäteenja ilmansenihmeelisempiäohjeita. Kanoottimallioli jotensesopihyvinensikertalaiselle. Ensiksikan tunnelliin, jossavettäolisivyemminjajotakaikki tuloon. Tämä tunneliveiaikapitkällemerellejas meidätretkeilijät päästetäännäinomatoinisestim melomallarannansuuntaisesti, jolloinnäkisaaren komeatmyösKohSamuinsuuntaan. Korallejamyösnäk useamminkuinkerranlöysimmeitsemmematalastakor tapauksissamyöskanootinpohjaraapikoralleja. Me jonkajälkeenoliviläjonkinverranaikaarannall

selkeästituristejaajatellen, sillä ytettiinkertakäyttövälineitä, nKohSamuille.

amaltarannaltakäsin. Jälleen viitottiinmentäväänsuuntaan iso, avomallinenjatodellavakaa oottipitusuunnataeräänlaiseen veneetkäyttävätKohTaninranalle illoinhiemanmietetytti, että enemään. Matkaajatkettiin hienosjanäkymätolivatodella yipinnanallaja allisokkelosta. Näissä lomiseenolivarattunointunti aoleiluun.

Noinkellokahdenaikaannousimmetakaisinpitkähän suuntasimmekohtiKohSamuita. Aallotolivatjällee matkajatodellaammattitaitoinenkaveriohjaamassa

täveneeseemmeja naikakorkeat, muttalyhyt venettätekimatka

mahdollisemmanmielilyttävän. Ranallapienenodottel unjälkeenlähdimme, samalla pakettiautollakuin olimmetulleetkin, kohtihotell eja.

Omattuntemuksetretkenjälkeenolivatkaksijakois et. Mielestäniaktiiviteettien suorituspaikatolivataivanmahtavatjaovatvielä hiemanpiilossasuureltayleisöltä jotenruuhkaeiollut. Negatiivinnenasiaolivatk aksithaimiestä, jotkatoimivat matkanoppaina. Miehetpuhuivatvainmuutamansanan englantiakokoajanaja olivatmuutenkintodellaetäisiäretkeläisistäkoko päivänajan. Missäoliasiakas palvelu? Minkäännäköistä tietoa taimuutatarinoin tiमितäyleensänihinretkiin kuuluu, eiollut. Retkituntuitodellaomatoimisel ta. Tämäomatoimisuussaattaa koituavarsinkinkorallientuhoksi. Informaatiolla jasivistävälläoppaallaolisisaanut todellapaljonlisääarvoaretkelle.